

Jaarstukken

2022

Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
JAARVERSLAG	5
Gerealiseerd resultaat uit de bedrijfsvoering	6
Bestemming resultaat.....	6
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	7
Wat heeft het gekost?	16
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	22
Investeringen	22
Overhead	24
Oekraïne-crisis	24
Paragrafen	25
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
Financiering	27
Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid.....	32
JAARREKENING	33
Balans per 31 december 2022	34
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	36
Toelichting op de balansposten	39
WNT-verantwoording 2022.....	43
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	44
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar.....	46
Incidentele baten en lasten	48
Onvoorzijene uitgaven.....	49
Bijlage taakvelden SWO De Wolden-Hoogeveen.....	50
OVERIGE GEGEVENS.....	51
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	53
Vaststelling	55

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening van 2022 van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen (SWO).

Na de verkiezingen in maart 2022 zijn nieuwe gemeenteraden aangetreden in De Wolden en Hoogeveen en er werden nieuwe colleges van burgemeester en wethouders gevormd. Er werden nieuwe richtingen bepaald met een focus op wonen, duurzaamheid en een sociaal gezicht. In De Wolden werd dit nog aangevuld met de wens om te bouwen aan een vitaal platteland en de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren. In Hoogeveen blijft de opdracht om niet meer uit te geven dan er binnenkomt, maar ook is versnelling nodig van de woningopgaven, duurzaamheid en versterken van verbinding met de samenleving door 'Verbinden en verbeteren'. Nieuwe ambities en andere focus dagen SWO-medewerkers uit om hier invulling aan te geven. Daarnaast zorgt de SWO natuurlijk voor de basistaak van de gemeente: de dienstverlenende taak.

De twee nieuwe directeuren/gemeentesecretarissen zetten op hun manier de organisatieontwikkeling 'van Eiland naar Wijland' door die in gang gezet is in de coronaperiode. Ze willen zorgen voor 'rust in de tent'. Resultaten uit de 'van Eiland naar Wijland' projecten en een grondige eigen analyse leiden, op basis van draagvlak, eind 2022 tot een weg naar verandering en vernieuwing. Deze weg gaat langs vier pijlers: persoonlijk leiderschap, sturingslijnen, informatie & processen. Zo kan de SWO flexibel genoeg worden om samen met inwoners te reageren op de vragen uit de samenleving. De SWO wil ook een aantrekkelijke werkgever zijn. Het lukte de SWO om, ondanks de krappe arbeidsmarkt, een aantal professionele medewerkers aan te nemen. Toch staat de dienstverlening, net als in veel andere bedrijven en organisaties, onder druk. Naast het werven van mensen, is het belangrijk om huidige medewerkers te behouden.

We sluiten 2022 af met een nadelig resultaat van € 1,4 miljoen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door onvoorziene omstandigheden, zoals de gewijzigde cao waardoor we een voorziening hebben moeten treffen van € 1,3 miljoen voor bovenwettelijke verlofuren. We hebben het afgelopen jaar hard gewerkt aan de versterking van de financiële organisatie. De effecten beginnen zichtbaar te worden, er is inzicht en overzicht. Vanuit de directie en het management is gestuurd op het realiseren van ambities en op de beschikbare budgetten. We maken waar wat we beloven, met het budget dat daarvoor staat. We realiseren de opgelegde taakstelling vanuit beide gemeenten en benutten de reserve om de doelstellingen te halen. Waar dit niet gelukt is - door de overspannen arbeidsmarkt en de extra werkzaamheden om vluchtelingen te huisvesten - verschuiven we een deel van de budgetten naar volgend jaar.

In dit jaarverslag rapporteren we u, ter ondersteuning van uw controlerende taak als volksvertegenwoordiger, de speerpunten die benoemd zijn in de SWO-begroting en de wettelijk verplichte onderdelen. Wij voldoen hiermee ook aan onze wettelijke taak als het gaat om verslaggeving door openbare lichamen. Natuurlijk zijn wij bereid om nadere toelichting te geven.

Namens het bestuur,

Inge C.J. Nieuwenhuizen
Voorzitter

JAARVERSLAG

Gerealiseerd resultaat uit de bedrijfsvoering

Het gerealiseerd resultaat uit de bedrijfsvoering over boekjaar 2022 bedraagt € 1.416.347 nadelig. Dit is na verwerking van de storting in de reserve nog uit te voeren taken met € 965.805 en betreft het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten voor verrekening met beide gemeenten. Exclusief de dotatie aan de reserve komt het gerealiseerde resultaat daarmee uit op € 450.542 nadelig.

Het rekeningresultaat is het saldo van de baten en lasten. Het nadeel is voornamelijk incidenteel en onoverkomelijk voor zowel de kosten als de baten.

Een belangrijk deel van het resultaat wordt bepaald door eenmalige onontkoombare gebeurtenissen. Zo is als gevolg van de gewijzigde cao in december een eenmalige vergoeding verstrekt aan het ambtelijk personeel van € 408.000. Ook werd de SWO verplicht om een voorziening te treffen voor het bovenwettelijke verlofsaldo van het eigen personeel ter hoogte van € 1.308.000. Met deze kosten was in de begroting geen rekening gehouden.

Als gevolg van de toegenomen inflatie zijn de onderhoudskosten en brandstofkosten met € 286.000 toegenomen en de kosten van softwarelicenties namen toe met € 226.000.

Verder zijn de personele kosten hoger door het moeilijk vervullen van vacatures. Hierdoor is veel meer dan in voorgaande jaren gebruik gemaakt van inhuurkrachten. Dit kost meer dan ambtelijk personeel.

De lasten en baten zijn € 2.565.800 hoger door de verrichte werkzaamheden in het kader van de huisvesting van Oekraïners en de daarvoor ontvangen vergoeding van de gemeente. De gemeenten hebben hiervoor een vergoeding vanuit het Rijk ontvangen. Ook voor deze werkzaamheden is in belangrijke mate gebruik gemaakt van inhuurkrachten. Als gevolg van ontvangen loonkosten-subsidie, in rekening gebrachte frictiekosten en werken voor derden zijn de baten € 1,3 miljoen hoger.

Voor de volledige toelichting op het rekeningresultaat verwijzen we naar 'Wat heeft het gekost', bij de paragraaf Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen in deze jaarrekening.

Het gerealiseerd resultaat is als volgt te specificeren:

Omschrijving	Resultaat
Personeel	-1.175.527
Kapitaal	38.810
Interne zaken	80.335
Automatisering	-91.569
Tractie	-383.174
Huisvesting	114.778
Saldo	-1.416.347

Inclusief dotatie aan reserve.

Bestemming resultaat

Het nadelige saldo van € 1.416.347 is verrekend met de beide gemeenten volgens het afgesproken verdeelpercentage (Hoogeveen 70,77% - De Wolden 29,23%). Dit is verwerkt in de bijdrage van de gemeente zoals vermeld onder algemene dekkingsmiddelen.

In dit saldo is rekening gehouden met een toevoeging van € 965.805 aan de bestemmingsreserve 'nog uit te voeren taken'.

Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

De jaarrekening 2022 van de SWO bestaat uit het programma Bedrijfsvoering, een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en overhead.

Relevante beleidskaders

De SWO voert haar activiteiten uit binnen de volgende gestelde kaders:

1.	Gemeenschappelijke regeling	2015
2.	Kostenverrekenmodel	2014
3.	Besluit mandaat, volmacht en machtiging	2022
4.	Treasurystatuut	2015
5.	Financiële verordening	2020
6.	Budgethoudersregeling	2015
7.	Inkoop- en aanbestedingsbeleid	2022
8.	Diverse personeelsregelingen	2015/16/17/18/20/21
9.	Controleverordening	2015
10.	Missie, visie en contourennota	2014
11.	Visie Dienstverlening 2021-2025	2021
12.	Visie op Informatieveiligheid & Privacy	2022
13.	Strategisch en Tactisch beleid Informatieveiligheid & Privacy	2022
14.	Visie op Informatievoorziening (iVisie)	2019
15.	Informatiebeleid	2019
16.	Visie moderne werkomgeving	2020
17.	IT-strategie	2020
18.	Visiedocument juridische kwaliteit	2016
19.	Nota klachtbehandeling	2017
20.	Integriteitsbeleid	2020
21.	Veiligheidsbeleid (kantoor)gebouwen en buitendienstlocaties SWO	2020

Wat hebben we bereikt?

Naast alle producten en diensten voor onze beide gemeenten hebben we het afgelopen jaar veel van onze capaciteit moeten inzetten voor de gevolgen van de Oekraïne-crisis. De oorlog in Oekraïne en de crisissituatie in het aanmeldcentrum in Ter Apel hadden en hebben grote impact op de SWO. Heel veel medewerkers zijn betrokken bij de opdracht om veilige locaties te organiseren voor vluchtelingen. Dit heeft echter geen negatieve gevolgen voor het SWO-budget. Deze kosten worden gedekt door de rijksoverheid en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Ook is veel werk verzet om de uitkering van de energietoeslag te verstrekken. Wel zijn hierdoor achterstanden ontstaan in de reguliere werkzaamheden en in projecten. Door hiervoor de middelen te reserveren kunnen deze werkzaamheden alsnog in 2023 worden uitgevoerd.

Daarnaast zorgt de SWO natuurlijk voor de basistaak van de gemeente: de dienstverlenende taak.

Dienstverlening

In 2022 hebben we gewerkt aan de ontwikkeling van dienstverlening langs de vier sporen:

1. optimaal digitaal;
2. verbinden & ontmoeten;
3. dienstverlening in ons DNA;
4. een betrouwbaar fundament.

Belangrijke thema's op deze agenda waren doorontwikkeling van de digitale dienstverlening, klant-gerichte communicatie en inclusieve dienstverlening. Hieronder een aantal behaalde resultaten per spoor.

1. Optimaal digitaal

- Sociaal domein: hier is een project gestart om een koppeling te realiseren tussen de domein specifieke applicaties en het centrale zaakstelsel. Hierdoor kunnen stukken eenvoudig digitaal ingezet en aangevuld worden bij een gesprek. Het is een stap in de digitalisering van dossiers van klanten.

- Voor de afdeling Inkomen hebben we op basis van de digitale strategie onderzocht hoe we de inwoners makkelijker online kunnen bereiken. Het breder inzetten van formulieren via een apart portaal is hierin van toegevoegde waarde. De bedoeling is om de module iParticipatie van Pink hiervoor in te zetten, zodat we aanvragen van begin tot eind digitaal kunnen afhandelen.
- Publiekszaken: hier is gestart met de Burgerview. Deze module geeft inwoners de mogelijkheid om aanvragen digitaal te doen, zoals een reisdocument of huwelijk. Hierdoor is de aanvraag van begin tot eind digitaal.
- Aan de toegankelijkheid van de informatie op de website is hard gewerkt. B1 is hierin het taalniveau, naast het voldoen aan criteria die landelijk gesteld worden. De waardering voor de toegankelijkheid van de websites heeft het B-label. Voornamelijk het gebruik van pdf-bestanden beperkt de toegankelijkheid. Daarnaast heeft team Web in het kader van de Digital gateway gezorgd voor de vertaling van website teksten naar het Engels.
- Fysieke Leefomgeving: hier is gestart met de digitalisering van de verhuur van sport-accommodaties waardoor sportverenigingen straks via een portaal reserveringen kunnen doen en inzien.

2. Verbinden & ontmoeten

- Klantgerichte communicatie: we hebben een plan gemaakt om de schriftelijke communicatie aan inwoners klantgerichter te maken. Hierbij hebben we de input van beide besturen en de rekenkamercommissie gemeente De Wolden benut. Het plan richt zich op verbetering van de inhoud van veel voorkomende brieven, het proces en de vaardigheden van medewerkers. We beginnen in 2023 met een pilot. Hiervoor hebben we een aantal mogelijkheden in beeld gebracht.
- Inclusieve dienstverlening: we hebben een inventarisatie gemaakt van activiteiten die de SWO onderneemt om haar diensten voor iedereen gemakkelijk toegankelijk te maken. Zo is er een tolkenpool van medewerkers die ingezet kan worden voor anderstaligen, komen we op huisbezoek waar klanten niet mobiel zijn, trainen we personeel in het herkennen van bijvoorbeeld dementie en laaggeletterdheid, werken we aan de toegankelijkheid van de websites, investeren we in begrijpelijk schrijven en laten we onze publieke ruimtes schouwen op fysieke toegankelijkheid door ervaringsdeskundigen. Deze inventarisatie heeft geleid tot een voorstel over doorontwikkeling van inclusieve dienstverlening in de komende jaren.

3. Dienstverlening in ons DNA

In 2022 zijn via de interne academie SKIK geen specifieke, concern brede trainingen op het gebied van dienstverlening georganiseerd. Er is met name geïnvesteerd in leiderschapstrainingen waarin dienstverlening ook aan bod komt en afdelingsspecifieke trainingen, zoals stress sensitief werken en de verbindende aanpak in het sociaal domein en feed forward bij het KCC en trainingen in het kader van de Omgevingswet.

4. Betrouwbaar fundament

- Transparante processen: we zijn gestart met de optimalisatie van het proces evenementenvergunning en belichten in het vervolg ook de aspecten voor dienstverlening. Daarnaast hebben we uitgangspunten voor de dienstverlening voor klantprocessen met betrekking tot de Omgevingswet geformuleerd. Ook hebben we een klantproces ontworpen voor de intake van complexe initiatieven en het behandelen van initiatieven aan de omgevingstafel met initiatiefnemers en belanghebbenden. Hiermee wordt in de praktijk al geoefend. Verder is gestart met het opstellen van een handboek procesmanagement in de SWO.
- Datagedreven werken: binnen de afdeling Publiekszaken zijn we gestart met het formuleren van kritische prestatie indicatoren (kpi's) en vervolgens het maken van een monitor met – in eerste instantie kwantitatieve - data over de algemene toegangskanalen (algemene telefoonnummer, e-mailadres, website, postadres, receptie) van beide gemeenten. Doel hiervan is om te kijken welke kanalen gebruikt worden en waarvoor, of we de servicenormen halen en hoe we kanalen strategisch kunnen inzetten.

Human Resource Management (HRM)

De organisatieontwikkeling uit 'van Eiland naar Wijland' is van invloed op (de visie op en strategie van) HRM binnen de organisatie. Veel van de ingezette acties, zoals inrichting van E-HRM, het ingezette leiderschapstraject en ook extra inzet op recruitment, dragen bij aan de pijlers waarlangs aan de ontwikkeling van de organisatie gewerkt wordt.

E-HRM

Op 1 januari 2022 heeft de organisatie een deel van het E-HRM systeem van AFAS in gebruik genomen. De gehele salarisafwikkeling en een aantal HR-onderdelen als (basis)management-informatie, digitale personeelsdossiers, declaraties, verzuim en verlof is ingericht en uitgerold. Vervolgens is gestart met het inrichten van alle in-, door- en uitstroomprocessen van personeel in het systeem en met het vormgeven van een 'werkenbij-site' waarop de organisatie zich kan presenteren als werkgever en waar vacatures op geplaatst gaan worden.

De medewerker van de toekomst

Bij veel organisaties is hybride werken inmiddels de norm geworden. De SWO heeft in 2022 een visie op hybride werken ontwikkeld. We willen als moderne werkgever hybride werken optimaal faciliteren. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om als organisatie de verbinding met elkaar en met onze bestuurders en inwoners te houden. Dat vraagt om een goede afstemming, samenwerking en sturing.

SKIK heeft ook in 2022 bijgedragen aan de ontwikkeling van onze (interne) vraagstukken met een fysiek, hybride en online trainingsaanbod. Zo is gestart met een leiderschapstraject en zijn maatwerkteamtrainingen en thematische trainingen aangeboden. Het leiderschapstraject kende in de loop van 2022 vanuit het Centraal Management Team (CMT) een uitrol naar de verschillende MT's van de eenheden. Verder zijn trainingen ontwikkeld om de samenwerking tussen teams te verbeteren. Dit sluit aan op de algehele veranderende rol van de overheid door de komst van onder andere de Omgevingswet en de energietransitie, wat meer en slimmer integraal werken noodzakelijk maakt. De SKIK-trainingen zijn veelal - kostenbewust en vanuit de gedachte van talentontwikkeling - door de organisatie zelf georganiseerd, met eigen medewerkers als trainers/cursusleiders.

Verder is een start gemaakt met het ontwikkelen van een HR-strategie voor de SWO die aansluit op de actuele organisatieontwikkelingen. Er wordt gewerkt aan de professionalisering van het (meerjaren) HR-beleid en daarnaast aan de positionering van HRM als strategisch businesspartner.

Voortdurende veranderingen in vraag en aanbod arbeid

De krapte op de arbeidsmarkt vraagt van ons het doorlopend creatief invullen van vacatures en zorgen voor de juiste mensen op de juiste plaats. Vanwege de grote toename in het aantal vacatures en de veranderende arbeidsmarkt, hebben we in 2022 extra ingezet op recruitment en het binnenhalen van nieuwe medewerkers. Werving zoals we dat eerder deden is niet langer voldoende. Recruiters richten zich onder meer op de benadering van (latent) werkzoekenden, onderhouden contacten met scholen voor stagiaires en pas afgestudeerden. Ook hebben we meer gebruik moeten maken van de inzet van inhuurpersoneel wanneer vacatures lastig invulbaar bleken. We blijven inzetten op interne doorstroom vanuit potentie en ambities van onze medewerkers door middel van opleiden, trainen en coachen. Verder hebben we meer en slimmer gebruik gemaakt van platforms zoals Indeed en LinkedIn om de zichtbaarheid van onze vacatures te vergroten.

Informatievoorziening en Informatieveiligheid & Privacy

Informatievoorziening

Het optimaliseren en digitaliseren van de dienstverlening en informatievoorziening is een belangrijk speerpunt in de SWO, zowel voor de inwoners, ondernemers en het bestuur van de gemeenten als voor de interne klant. De laatste jaren heeft de SWO onvoldoende tempo kunnen maken in deze ontwikkeling en is een achterstand ontstaan. Dit is eerder geconstateerd in "Van eiland naar Wijkland" en "Doorlichting SWO De Wolden Hoogeveen".

- *Digitalisering dienstverleningen en modernisering bedrijfsvoering*
Deze twee thema's zijn een grote uitdaging geworden in de afgelopen jaren. Het achterstallig onderhoud, zoals verouderde applicaties die vervangen moeten worden, is groter geworden. De bedrijfsvoering krijgt hier steeds meer last van omdat moderne functionaliteit ontbreekt en veel werk inefficiënt wordt uitgevoerd. Er is een verbetertraject gestart om zicht te krijgen op de inrichting en verbetering van de regiefunctie, het proces van vraag en aanbod, portfolio-management, projectmatig werken en de vereiste capaciteit. De huidige arbeidsmarkt maakt het daarbij lastig vacatures ingevuld te krijgen wat weer druk zet op de voortgang.
- *Digitale Agenda 2024 (VNG) / Gezamenlijke Gemeente Uitvoering (GGU)*
De SWO volgt dit landelijk programma en sluit waar mogelijk aan op trajecten vanuit Samen Organiseren. Concrete voorbeelden:
 - *Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)*
De vereiste IT-systemen voor het DSO zijn bij de SWO ingericht. Het testen in de keten (ketenpartners, landelijke systemen) loopt nog.
 - *Wet Open Overheid (Woo)*
Er is een programmaplan vastgesteld voor de invoering van de Woo. Uitvoering vindt plaats via een meerjarentraject in 2023 e.v.
 - *Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)*
Alle Gemnet-aansluitingen zijn dit jaar vervangen door veiliger en goedkopere verbindingen met landelijke systemen via GGI-netwerk.
 - *GT Connect*
Deze landelijke aanbesteding voor een nieuw communicatie- en telefonieplatform is gestopt door een juridisch geschil tussen de VNG en de leverancier. Inmiddels is een vervolgtraject GT Connect 2 gestart. De SWO heeft zich ingeschreven voor deze nieuwe aanbesteding.
- *Herstel onrechtmatigheid softwarecontracten*
Een aantal softwarecontracten is niet (correct) aanbesteed. Er is een Task Force Europese Aanbestedingen informatiesystemen ingesteld om deze onrechtmatigheid in de periode 2022-2024 te herstellen:
 - Het contract met Centric (eHRM-systeem) is inmiddels rechtmatig.
 - De aanbestedingsstrategie met betrekking tot de applicaties van PinkRocade is opgesteld en wordt begin 2023 definitief vastgesteld, waarna de contracten rechtmatig aanbesteed kunnen worden.
 - De aanbestedingsstrategie met betrekking tot het contract Decos (zaaksysteem JOIN) zit in de beginfase en wordt in 2023 uitgewerkt. Ook de aanbestedingsstrategie m.b.t. de contracten met Vicrea (o.a. beheer basisregistraties) en Visma Roxit (Squit 20/20) worden in 2023 uitgewerkt.
- *Informatiegedreven werken (IGW)*
Vanuit het programmaplan IGW is een aantal pilots gestart om te laten zien welke inzichten, prognoses en sturing met data mogelijk zijn.
- *Afgeronde projecten*
 - Microsoft 365 (fase 1: mailomgeving, Office 365)
 - Extra beveiligde mail
 - Vervanging TDI-server (onderhoud sjablonen binnen o.a. proces Belastingen)
 - Uitbreiding Politiek Portaal gemeenteraad
 - Digitale stemfunctie vergaderingen gemeenteraad
 - Nieuwe websites gemeenten
 - Inrichting contractbeheer en -management informatiesystemen
 - iBurgerzaken (fase 1)
 - Upgrade systeem identiteitscontrole
 - iVerkiezingen
 - Diftar
 - Bodycams voor de BOA's

Informatieveiligheid & privacy

Informatieveiligheid en privacy zijn een structureel aandachtspunt. Er worden steeds hogere eisen gesteld aan het borgen van privacy, de informatiebeveiliging van systemen en de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering processen. Dit komt door digitalisering, het grootschalig verzamelen en delen van gegevens tussen partijen, de kwetsbare afhankelijkheid van informatie(systemen) en de toenemende dreiging van aanvallen door hackers.

In 2022 is het volgende bereikt.

- *Borging Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)*
De visie, het strategisch en tactisch beleid Informatieveiligheid & Privacy zijn geactualiseerd en vastgesteld door beide colleges en directie.
- *Actieplan Informatieveiligheid*
Een aantal beveiligingsmaatregelen is gerealiseerd, zoals de optimalisatie van de back-up-voorziening, basis monitoring & signalering netwerkverkeer en de uitrol van multi-factor authenticatie. Trajecten die nog lopen, zijn optimalisatie van monitoring & response (bredere en intensievere controle van netwerkverkeer en systemen op verdachte handelingen of hackpogingen), beheer en inrichting op afstand van mobiele apparatuur, een digitale wachtwoordkluis, inrichting van een managementsysteem voor het opzetten en bewaken van een continu verbeterproces voor informatieveiligheid (Information Security Management System) en een penetratietest (testen van netwerkbeveiliging door een ethisch hacker).
- *Verhoging bewustwording informatieveiligheid*
Er zijn diverse acties gehouden om het bewustzijn over informatieveiligheid en privacy te vergroten (presentatie aan raad, collegeleden, AVG-cursussen Sociaal Domein, berichtgeving via intranet). Er wordt gewerkt aan de opzet van een structureel bewustwordingsprogramma.
- *Bedrijfscontinuïteitsplan (BCP)*
In een crisissituatie moet de veiligheid van personen, de privacy van inwoners, de continuïteit en informatieveiligheid van de organisatie geborgd zijn, waarbij de impact op de dienstverlening en bedrijfsprocessen zo minimaal mogelijk is. Hiervoor is een eerste versie vastgesteld.
- *Risicomanagement*
Vanuit Control en Interne Audit wordt gewerkt aan integraal risicomanagement. Hiervoor zijn de eerste verkennende gesprekken en risicoanalyses uitgevoerd.
- *Beveiligde e-mail*
Voor de veilige uitwisseling van gevoelige persoonsgegevens met ketenpartners, zorgaanbieders en inwoners is een extra beveiligde e-mailvoorziening gerealiseerd. De gemeenten en SWO voldoen hiermee aan de NTA 7516-norm.
- *ENSIA-audit (Eenduidige Normatiek Single Information Audit)*
De audit (een zelf-evaluatie) over 2022 is uitgevoerd. Hierdoor ontstaat beter zicht op de volwassenheid van de organisatie ten aanzien van informatieveiligheid. Op dit moment voldoet de SWO aan ± 80% van de gestelde normen van de BIO.
- *Rapportage vanuit Functionaris Gegevensbescherming (FG) & Privacy Officer (PO)*
In 2022 heeft de organisatie veel werk verzet op het gebied van gegevensbescherming. Het Team Informatieveiligheid & Privacy is verdergegaan met de toepassing van instrumenten om de bescherming van persoonsgegevens te vergroten. Er is onder meer gewerkt aan het inschatten en verkleinen van risico's, bijvoorbeeld ten aanzien van het bewustzijn van de organisatie. Ook is een aantal Data Protection Impact Assessments uitgevoerd op bepaalde processen, zoals cameratoezicht in de gemeentelijke gebouwen. Vanuit de Wet politiegegevens is een verplichte audit uitgevoerd. Op basis daarvan wordt in 2023 een verbeterplan uitgevoerd. Aan het eind van het jaar is een presentatie verzorgd voor de raad van Hoogeveen over de stand van zaken van informatieveiligheid & privacy. In 2022 zijn intern tien datalekken gemeld. Het gaat met name om onjuiste adressering van brieven, e-mail en bijlagen. Hiervan zijn drie gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft hierop verder geen acties uitgevoerd. Het aantal datalekken en meldingen is lager dan in 2021.

Contractbeheer, contractmanagement

Om beter te kunnen sturen op de lopende contracten is het noodzakelijk deze contracten te registreren in één informatiesysteem. Het afgelopen jaar is door de verantwoordelijke eenheden hierop gestuurd en de nodige inzet gedaan om de contracten vast te leggen in het systeem Pactum. Het resultaat is dat er nu bijna 600 contracten zijn vastgelegd.

Automatisering en facilitaire dienstverlening

Automatisering

In 2022 is de IT-Strategie verder uitgewerkt. Vanwege het belang van continuïteit en schaalbaarheid, heeft het onderdeel IT-Infrastructuur prioriteit gekregen. Met een externe partij is op grote lijnen een routekaart/-plan en een ontwerp op hoog niveau opgesteld voor een mogelijke overgang naar de cloud. Met het opstellen van detailontwerpen wordt de aanpak verder geconcretiseerd.

Diverse processen die nog niet in kaart waren gebracht, zijn beschreven en verbeterd. Ook zijn verbeteringen op het gebied van informatieveiligheid doorgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn: implementeren van multi-factor authenticatie, uitschakelen van overbodige functies en/of veiligheidsrisico's en versleutelen van verbindingen.

De periodieke vervanging van laptops is volgens planning afgerond. De periodieke vervanging van smartphones heeft grotendeels plaatsgevonden en loopt nog door.

De aanbesteding van een raamovereenkomst voor IT-Hardware is gereed. Voor de aanbesteding van netwerkcomponenten is recent een project gestart. De vervanging of outsourcing van de serverruimte (serverkasten, koeling, noodstroomvoorziening, inbraak- en brandblusapparaat etc.) is uitgesteld vanwege de samenhang met een mogelijke overgang naar de cloud.

Facilitaire dienstverlening

In 2022 is een start gemaakt met de herinrichting kantoor- en werkruimten in de hoofdgebouwen op basis van de visie "Moderne werkomgeving". Hiervoor zijn ICT-werkplekken voorzien van nieuwe apparatuur. De ICT-werkplekken zijn voorzien van een in hoogte verstelbaar bureau. Het aantal werkplekken is teruggebracht naar 450 ICT-werkplekken. Daarnaast zijn er werkplekken zonder ICT en extra spreekkamers ingericht. Ook de buitenlocaties zijn voorzien van nieuwe apparatuur en meubilair.

De voorbereiding en uitwerking voor het inrichten van de pilot Moderne Werkomgeving is in volle gang. In 2022 is het eerste concept inrichtingsplan van de moderne werkomgeving opgesteld, het voorlopig ontwerp is opgeleverd en het definitief ontwerp wordt in januari 2023 verwacht. Hierna kan de inrichting van de Pilot omgeving beginnen.

Catering

De bedrijfsrestaurants Hoogeveen en Zuidwolde zijn verdergegaan met een nieuw concept: het werkcafé, dat aansluit bij de visie moderne werkomgeving. We zijn een pilot gestart op beide locaties.

Bestuurskamers Hoogeveen en De Wolden

In 2022 is de ICT in de bestuurskamers vervangen. Er is een plan opgesteld voor de herinrichting van de bestuurskamers Hoogeveen, de uitvoering hiervan is gepland voor 2023.

Consumptieve artikelen

De voorbereidingen voor de aanbesteding van consumptieve artikelen is in gang gezet en wordt komend jaar afgerond.

Beveiliging

Het Raadhuis is voorzien van camerabeveiliging. Het protocol voor camerabeveiliging van de hoofdgebouwen is gereed.

Hybride vergadersystemen

Alle vergaderruimtes in het vergadercentrum zijn voorzien van hybride vergadersystemen.

Planning & Control

In 2022 is het project Versterking Financiële Functie afgerond. Met de visie op control en het controlstatuut van de SWO wordt nadere invulling gegeven aan hetgeen in de financiële verordeningen van de beide gemeenten is bepaald. Er wordt een separate stafafdeling control gevormd die bij moet dragen aan het verder in control komen van de organisatie én van de beide gemeenten. In 2022 zijn de controlewerkzaamheden nog vanuit de oude structuur uitgevoerd. De bevindingen vanuit de controle van de jaarrekening 2021 en de eigen waarnemingen vanuit het auditteam zijn leidend geweest voor maatregelen die moeten zorgen voor een betere beheersbaarheid.

De prioriteit lag voornamelijk op de rechtmatigheid van de inkopen, de begrotingsrechtmatigheid en de verdere beheersmaatregelen inzake risico's en fraudebeheersing. We hebben overeenkomsten vastgelegd in de contractmanagementapplicatie (Pactum). Zo kunnen we zorgen dat te vernieuwen overeenkomsten op rechtmatige wijze tot stand komen en we kunnen kritisch toezien op het naleven van kwaliteitsgaranties.

Door het voeren van managementgesprekken tussen directie en eenheidsmanagers bevorderen we dat we vroeger, beter en volledig zijn geïnformeerd over ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering die impact kunnen hebben op de te verlenen diensten voor de beide gemeenten.

Aan het eind van 2022 hebben we een contract gesloten met een fiscaal adviesbureau die de SWO gaat ondersteunen om te komen tot een taks-control-framework waarmee we op fiscaal gebied in control komen.

Juridische zaken

Juridisch

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De wijzigingen ten aanzien van openbaarheid op verzoek (passieve openbaarmaking) zijn per die datum binnen de organisatie geïmplementeerd. Er is een Woo-contactpersoon aangewezen en de Woo-coördinatoren hebben werkwijzen en standaarden aangepast aan de nieuwe wet. De Woo treedt gefaseerd in werking ten aanzien van de actieve openbaarmaking. De grootste opgave ligt op dat terrein. De komende jaren moeten steeds meer categorieën van documenten actief openbaar worden gemaakt. Dat heeft gevolgen voor de informatiehuishouding. Voor de implementatie is projectmanagement ingehuurd. In 2022 is gestart met de inventarisatiefase.

Juridische informatiebronnen

In 2022 is omgeschakeld naar een digitaal kennissysteem voor juridische adviseurs binnen de organisatie. Daarmee kan efficiënter worden gewerkt en zijn abonnementen op papieren tijdschriften en vakliteratuur opgezegd.

Borgen actualiteit verordeningen en beleidsregels

In 2022 is het project borgen actualiteit verordeningen en beleidsregels gestart. Dit heeft ten eerste geleid tot intrekking van verouderde regelingen. Daarnaast is een werkinstructie opgesteld om het eigenaarschap van regelingen vast te leggen. Dit als basis voor een periodieke actualisering van regelingen. De werkinstructie is in december 2022 door de directie vastgesteld. In het eerste kwartaal van 2023 wordt gestart met de jaarlijkse check op actualisatie van de regelingen.

Wijziging mandaatstructuur

Het Besluit mandaat, volmacht en machtiging is gewijzigd. Het bestuur van de SWO ontvangt van de beide colleges van B&W bestuursbevoegdheden. Het bestuur mandateert deze bevoegdheden vervolgens naar de directie waarna de directie de bevoegdheden lager kan neerleggen binnen de ambtelijke organisatie. Deze wijziging is gerealiseerd door aanpassing van de huidige mandaatbesluiten van de SWO en de beide gemeenten.

Wet elektronische publicaties

Per 1 juli 2022 is de tweede fase van de Wet elektronische publicaties geïmplementeerd. Dit is gedaan door enkele beleidsregels die eerder zijn vastgesteld en op niet-elektronische wijze bekendgemaakt zijn, nu ook elektronisch via www.overheid.nl beschikbaar te stellen. Dit betrof slechts enkele beleidsregels. De laatste fase van deze wet betreft de verplichting om stukken met betrekking tot ontwerpbesluiten, zoals van omgevingsvergunningen of andere ruimtelijke besluiten, ook digitaal ter inzage te leggen. De datum van inwerkingtreding is recent gewijzigd van 1 januari naar 1 juli 2023. Dat geeft tijd om de automatische koppeling tussen onze systemen en het landelijke publicatiesysteem DROP te realiseren.

Wijziging gemeenschappelijke regeling SWO

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Ook de gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen moet aangepast worden aan de nieuwe wettelijke regels. De overgangstermijn hiervoor is 2 jaar. Omdat er ook andere redenen zijn voor een wijziging van de gemeenschappelijke regeling is in 2022 gestart met de voorbereidingen hiervoor.

Integriteit

Preventieve maatregelen

In 2022 kreeg het onderwerp integriteit onder meer aandacht in het afleggen van de eed of belofte door nieuwe ambtenaren ten overstaan van de directie. Hiervoor zijn acht bijeenkomsten geweest. Inleenkrachten en stagiairs wordt verzocht een integriteitsverklaring te ondertekenen. Via de algemene inkoopvoorwaarden zijn de integriteitsregels die gelden binnen onze organisatie ook van toepassing op ingehuurd personeel. Voor ambtenaren met een arbeidsovereenkomst geldt dat een verklaring omtrent het gedrag moet worden overlegd. Alle medewerkers zijn verplicht om een dilemmatraining integriteit te volgen. Deze training wordt aangeboden via SKIK. Door personele omstandigheden zijn er geen trainingen gegeven in 2022.

Vertrouwenspersonen

Binnen de SWO zijn 2 vertrouwenspersonen, die aangewezen zijn (op grond van de Arbowet) voor de fysieke en sociale veiligheid van medewerkers en - op grond van Wet Huis voor Klokkenluiders - en voor het aankaarten van misstanden waarbij een maatschappelijk belang in het geding is. Voor dit laatste kent de SWO de Regeling melden vermoeden misstand.

Actualisering Regeling melden vermoeden misstand

Doordat de nationale wetgever niet tijdig de Europese richtlijn op het gebied van klokkenluiden omgezet heeft, heeft deze richtlijn in december 2021 rechtstreekse werking gekregen. Daarom is de huidige Regeling melden vermoeden misstand van de SWO niet meer actueel. In 2022 is een wijzigingsvoorstel ter instemming voorgelegd aan de OR. De OR heeft in december 2022 instemming verleend.

Meldingen

Een volwaardig integriteitsbeleid houdt in dat signalen over vermoedelijke integriteitsschendingen serieus worden opgepakt. Er zijn in 2022 geen meldingen geweest. Begin 2022 heeft de directie kennisgenomen van een onderzoeksrapport naar aanleiding van een melding uit oktober 2021. Daaruit is geconcludeerd dat geen schending kon worden vastgesteld. Conform de procedure zijn de voorzitter van het SWO-bestuur en de melder van deze uitkomst op de hoogte gesteld.

Frauderisico's en Nota misbruik en oneigenlijk gebruik

Voor de frauderisico's is er een analyse opgesteld. De risico's zijn gekwantificeerd in laag, midden en hoog. Voor alle risico's zijn de beheersmaatregelen in kaart gebracht. Daarnaast is er een notitie misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld. De notitie is vastgesteld door het de SWO-directie. Op 3 juli heeft het bestuur de notitie vastgesteld om vervolgens ter vaststelling aan het college te worden voorgelegd.

Inkoop

Versterken inkoopfunctie SWO

In 2021 is onderzoek gedaan naar de inkoopfunctie binnen de SWO. In 2022 is op basis daarvan een transitieplan gemaakt. Dit moet nog vastgesteld en vervolgens geïmplementeerd worden.

Inkoopproces

In 2022 zijn ongeveer 600 lopende contracten in het systeem Pactum gezet, waarmee betere sturing mogelijk wordt. Daarnaast is een start gemaakt met het maken en vormgeven van de spendanalyses. Verder werkt het inkoopteam met een (meerjarige) aanbestedingskalender.

Aanbestedingen

- Opgestarte aanbestedingen SWO: 17.
- Afgeronde aanbestedingen SWO: 10.
- Waarvan Europees SWO: in 2022 zijn er 3 opgestart en 1 is afgerond.

Huisvesting openbare ruimte

Centrale huisvesting

De centrale hoofdhuisvesting van de buitendienst is op de terreinen achter De Vos van Steenwijklaan 75 en 73. Voor beide terreinen zijn in 2022 met de nieuwe eigenaar langlopende huurovereenkomsten afgesloten (10 jaar).

In verband met de ingangsdatum van het contract (1 april 2022) is een deel van de kosten nog op de afzonderlijke gemeenten geboekt. De totale kosten voor centrale huisvesting bedragen € 224.000 (budget € 229.000).

Beleidsindicatoren

Alle kosten van de SWO die niet tot de overhead behoren, worden toegerekend aan de programma's bij de beide gemeenten. Dit maakt dat vergelijking met andere gemeenten op dit onderdeel bijna niet mogelijk is, aangezien de vergelijking niet getrokken wordt met de totale lasten van de gemeenten, maar de totale lasten van de SWO.

Daardoor lijkt de overhead procentueel erg hoog. Wanneer de overhead gerelateerd wordt aan de totale lasten van beide gemeenten is het overheadpercentage 10,6% en daarmee laag.

Onderstaande beleidsindicatoren zijn een verplicht onderdeel van de jaarrekening van gemeenschappelijke regelingen.

Beleidsindicator	Formule	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,2	9,2	9,3	9,4	9,4	9,4
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,9	10,2	9,3	9,9	9,9	9,9
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	7,7%	15,1%	6,7%	6,9%	6,9%	6,9%
Externe inhuur	Totale kosten van inhuur externen	€ 4.087.832	€ 8.729.244	€ 3.700.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000
Overheadkosten	% van totale lasten	35,8%	35,2%	37,3%	35,1%	35,1%	35,1%
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 777	€ 896	€ 790	€ 837	€ 837	€ 837

Ten opzichte van 2021 zijn de kosten per inwoner toegenomen. Dit is het gevolg van de stijging van de personele kosten door cao-ontwikkeling en door extra opdrachten vanuit beide gemeenten. Ook zijn de kosten van inhuur meer dan verdubbeld. Dit is enerzijds het gevolg van de overspannen arbeidsmarkt en anderzijds door de tijdelijke inhuur voor het uitvoering geven aan het huisvesten van Oekraïners. Het inwoneraantal van beide gemeenten samen is toegenomen met 0,5%. Daarmee stijgen de kosten in relatieve zin meer dan het inwoneraantal.

- Definitie fte: Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.
- Definitie bezetting: Betreft het werkelijk aantal fte dat werkzaam is bij de organisatie inclusief inhuur en bezetting voor ziektevervangning.
- Definitie formatie: Betreft de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari of rekeningjaar 31 december.
- Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Formatie voor ziektevervangning, aanvullende opdrachten, projecten of crisissituaties zijn niet opgenomen in de formatie.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie

Programma	Realisatie	Primitieve	Wijziging	Begroting	Realisatie	Vershil
Bedrijfsvoering	2021	begroting	2022	2022 - na	2022	
<i>Bedragen x € 1.000</i>		2022		wijziging		
Lasten						
Personeel	54.535	55.126	3.953	59.078	62.180	-3.101
Interne zaken	1.860	1.806	97	1.903	2.957	-1.054
Kapitaallasten	0	0	23	23	0	23
Automatisering	3.977	4.589	359	4.948	4.746	202
Tractie	1.801	1.488	18	1.506	2.032	-526
Huisvesting	0	0	229	229	114	-115
Totaal lasten	62.174	63.009	4.679	67.688	72.029	-4.341
Baten						
Personeel	-4.158	-2.673	-475	-3.147	-5.678	2.531
Interne zaken	-168	0	0	0	-1.134	1.134
Kapitaallasten	-1	0	0	0	-16	16
Automatisering	-45	-14	0	-14	-81	67
Tractie	-116	-25	0	-25	-168	143
Huisvesting	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	-4.489	-2.712	-475	-3.187	-7.077	3.890
Saldo van baten en lasten	57.685	60.297	4.204	64.501	64.951	-451

Toelichting op de exploitatie

De kosten van het programma Bedrijfsvoering zijn € 4,341 miljoen hoger dan begroot en de opbrengsten zijn € 3,89 miljoen hoger dan begroot. Het gerealiseerde resultaat komt daarmee uit op € 451.000 nadelig.

Daarnaast is een bedrag van € 965.805 gestort in de reserve 'Nog uit te voeren taken'. Per saldo komt dit uit op een nadelig resultaat van € 1.416.346 dit is ongeveer 24% van de begroting. Hieronder worden de afwijkingen nader toegelicht. Deze toevoeging aan de reserve wordt nader toegelicht onder het kopje 'Bestemmingsreserve nog uit te voeren werkzaamheden' en maakt geen onderdeel uit van de tabel "Wat heeft het gekost".

Personeelskosten

De personele kosten zijn € 3.101.743 hoger uitgekomen dan was begroot.

Dit saldo is exclusief een storting in de reserve voor nog uit te voeren taken (aandeel personeel: € 605.000). Bij de GemRap/BeRap van beide gemeenten zijn middelen beschikbaar gesteld voor specifieke taken. Hiermee is het budget voor onder andere personeel opgehoogd. Echter, omdat niet alle taken zijn afgerond, zijn deze middelen niet (volledig) uitgegeven en toegevoegd aan de reserve.

De arbeidsmarkt was gespannen waardoor het moeilijk was vacatures in te vullen. Dit zorgde ook voor hogere kosten, bijvoorbeeld door de inhuur van medewerkers. Dit is veel meer gebeurd dan in voorgaande jaren, deels door de krapte op de arbeidsmarkt en deels door de aard van de werkzaamheden, zoals de tijdelijke huisvesting van Oekraïners. De kosten van inhuurkrachten zijn hoger dan die voor ambtelijk personeel.

Ter vervanging van ziekteverzuim is voor een bedrag van € 1,37 miljoen vervangend personeel ingehuurd. Dit is € 312.000 hoger dan begroot. Vanuit het UWV is een vergoeding ontvangen van € 484.000 voor ziektegeden.

Door de gewijzigde cao is er in december een eenmalige vergoeding van in totaal € 408.000 betaald aan het ambtelijk personeel. Ook werden wij vanuit gewijzigde wet- en regelgeving verplicht om een voorziening te treffen voor het bovenwettelijke verlofsaldo van het eigen personeel. Dit heeft geleid tot een eenmalige kostenpost van € 1.308.000. Met deze kosten was in de begroting geen rekening gehouden.

Als gevolg van bovengenoemde oorzaken zijn de kosten van ambtelijk personeel hierdoor € 3,86 miljoen lager uitgevallen terwijl de kosten van inhuur € 6,01 miljoen hoger zijn dan begroot. Tegenover de hogere kosten van inhuur staat wel een vergoeding vanuit het Rijk voor de Oekraïne werkzaamheden (zie toelichting bij de baten).

In het rekeningsaldo is rekening gehouden met het treffen van een voorziening voor de ww-verplichting aan voormalig personeel voor in totaal € 181.000 en € 108.000 aan gemaakte transitiekosten.

Overige personele kosten

Stagiaires

De kosten voor inzet van stagiaires vallen € 6.000 hoger uit dan begroot.

Na de periode van veel digitaal werken was er in 2022 weer meer (persoonlijke) begeleiding van stagiaires mogelijk. Zeker in relatie tot de huidige arbeidsmarkt hebben we het aannemen van stagiaires gestimuleerd. Inzet van stagiaires draagt bij aan externe profilering van de organisatie, daarnaast heeft het een opwaarts effect van instroom van potentieel nieuwe collega's doordat stagiaires vaak na de opleiding blijven werken bij de werkgever waar zij stage hebben gelopen.

Concernbudgetten

Per saldo is er een voordeel van ongeveer € 118.000.

De voordelen (totaal ongeveer € 130.000) hebben met name betrekking op:

- Vergoeding OR leden € 11.000
- Personeelsfeest PV Doe Mee € 18.000
- Ict uitbreiding eenheden € 22.000
- Ontvangen subsidie van het A&O fonds € 55.000
- Vertraging E-HRM project € 28.000
- Licentiekosten e-HRM € 16.000

Voor het 2-jaarlijks personeelsfeest van de PV wordt jaarlijks € 9.000 begroot. In het jaar waarin geen feest wordt georganiseerd wordt dit budget met een transitorische post overgeboekt naar het volgend jaar (in 2022 stond om die reden € 18.000 opgenomen).

Hier tegenover staat een nadeel van € 24.000 vanwege hogere wervingskosten dan voorgaande jaren. Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt zijn we als organisatie genoodzaakt creatieve vormen van werving en arbeidsmarktbenadering aan te wenden om onze personele bezetting op orde te houden. De wervingskosten zijn door meer en slimmere inzet van LinkedIn en Indeed gestegen en ook door meer inzet van bureaus voor externe werving en het extra plaatsen van vacatures op specifieke sites en in vakbladen.

HRM-beleid

De kosten vallen € 6.600 lager uit dan begroot. De gemaakte kosten betreffen met name inzet van een externe partij voor een benchmark naar functiewaarderingen en inzet gericht op digitalisering van activiteiten in het on-boardingsprogramma van nieuwe medewerkers. Beleidsontwikkeling hebben we in eigen hand gehouden waardoor we hiervoor geen kosten hebben gemaakt.

Organisatieontwikkeling

Regulier is € 70.000 begroot voor organisatieontwikkeling. Er is een nadeel van € 192.000 ontstaan door met name inhuur van personeel met specifieke deskundigheid (juridisch, werving & selectie) evenals inzet van consultancy op het gebied van informatisering en digitalisering.

Ook zijn extra kosten gemaakt op het gebied van onder meer leiderschapsontwikkeling. Deze kosten zijn opgevangen binnen de beschikbare (concern) budgetten.

Geneeskundige controle

Op geneeskundige controle is een voordeel van € 10.000. Hier is geen duidelijke reden voor. De uitgaven voor inzet van de bedrijfsarts liggen al meerdere jaren rond het begrote bedrag. Mogelijk draagt de preventieve inzet van bedrijfsmaatschappelijk werk bij aan de verminderde inzet van de bedrijfsarts.

Personeelsbaten

De personele baten zijn € 2.531.043 hoger uitgekomen dan begroot. Dit komt doordat werk in het kader van de huisvesting van Oekrainersvis uitgevoerd met zowel bestaand personeel als met ingehuurd personeel. Vanuit het Rijk zijn hiervoor middelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld. Ook zijn er meer opbrengsten voor detachering en doorbelaste kosten aan projecten.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- De personele kosten voor werkzaamheden om vluchtelingen te huisvesten zijn aan beide gemeenten doorbelast waardoor de opbrengsten € 1,958 miljoen hoger zijn dan begroot.
- In rekening gebrachte meerkosten voor zwembad, griffie, basisregistraties en werken voor derden € 235.000.
- In rekening gebrachte frictiekosten Marketing € 187.000.
- Voor de uitvoering van het leiderschapstraject is een subsidie ontvangen van € 55.000.
- Vanuit de Gemrap Hoogeveen is er een aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 150.000 voor de Omgevingswet. Deze is in rekening gebracht.
- Vrijval van de vorig jaar genomen voorziening voor voormalig personeel € 16.000.
- De baten van detacheringen zijn € 20.000 lager dan waarmee in de begroting rekening mee is gehouden.
- Aan loonkostensubsidie is een bedrag van € 244.000 ontvangen, hier staan ook hogere kosten tegenover.
- Aan schadevergoedingen is € 44.000 van de verzekering ontvangen.

Interne zaken

Het saldo van interne zaken is € 80.000 positief. De lasten zijn € 1.054.000 hoger en de baten zijn € 1.134.000 hoger.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Voor de opvang van vluchtelingen zijn kosten gemaakt voor beveiliging en de inhuur van locatie-managers. Deze kosten zijn niet begroot, hierdoor ontstaat een afwijking aan zowel de baten als aan de lastenkant van € 608.000.

Facilitair

Het bedrijfsrestaurant was door COVID-19 een groot deel van het jaar niet open. Vanaf oktober zijn de bedrijfsrestaurants weer geopend, maar nu in de vorm van een werkcafé. Ook zijn minder recepties en bijeenkomsten gehouden. Hierdoor zijn de kosten € 38.000 lager.

Begin 2022 is een aantal abonnementen opgezegd waardoor de kosten € 16.000 lager zijn.

De kosten van bedrijfskleding zonder logo vallen € 4.000 hoger uit omdat er een groot verloop is geweest in het personeel. Per saldo een voordeel van € 50.000.

Portikosten

In 2022 is er sprake van een voordeel op de portikosten van € 31.000.

Door Covid-19 een aantal projecten niet uitgevoerd en daardoor zijn er minder brieven verstuurd. Aan de andere kant heeft Covid-19 ook tot meer brieven geleid door extra regelingen/steunpakketten vanuit de overheid. Daarnaast is het aantal digitale verzendingen toegenomen.

Flexbudget basisregistraties

De kosten vallen € 62.700 lager uit doordat voor de verwerking van WOZ-aanslagen minder gebruik gemaakt is van externe ondersteuning en de werkzaamheden van specifieke werkzaamheden BAG en BGT in rekening zijn gebracht bij beide gemeenten.

Juridische zaken/externe deskundigheid

Het centrale budget voor juridische kosten, zoals proceskostenveroordelingen, adviezen van externe juridische specialisten en inzet advocaten betreft niet alleen de kosten voor de SWO maar ook voor de beide gemeenten. Het budget van € 60.000 was in 2022 niet toereikend. De overschrijding bedraagt € 23.224. Dit heeft met name te maken met kosten voor juridische ondersteuning bij het voeren van verweer in een civielrechtelijk geschil dat speelt in Hoogeveen. Slechts een deel van de advocaatskosten is vergoed door de verzekeraar. Dit geschil loopt door in 2023.

Accountantskosten en fiscaal advies

De meerwerkkosten van de accountant en het verkrijgen van belastingadvies voor de aangifte van vennootschapsbelasting vallen € 49.000 hoger uit.

Verzekeringen

Het eigen risico op gemaakte schade vallen € 10.000 lager uit.

Kapitaallasten

Door de renteverhogingen van de Europese Centrale Bank ontvingen we vanaf september 2022 rente over onze tegoeden in de Schatkist. Hier was in de begroting geen rekening mee gehouden. Daarnaast zijn niet alle begrote investeringen gerealiseerd. Hierdoor hoefde er minder geld te worden geleend, wat leidt tot een voordeel op de rentekosten. De niet begrote rente-ontvangsten en lagere rentekosten op investeringen leiden tot een voordeel van € 39.000 op de rentekosten.

Automatisering

Het saldo op automatisering bedraagt € 269.000 voordelig. De kosten zijn € 202.000 lager en de baten zijn € 67.000 hoger. De hogere baten betreft in rekening gebrachte kosten aan derden.

ICT

De lasten voor automatisering zijn ca. € 63.000 lager dan begroot.

Dit is ontstaan door:

- Er is € 26.000 minder aan telefonie uitgegeven. De oorzaak hiervan is dat in de begroting al rekening is gehouden met een nieuw licentiemodel op basis van pay per use(r). Het telefonieplatform is niet in 2022 vervangen doordat de landelijke VNG-aanbesteding is uitgesteld naar 2023.
- Er waren geen uitbreidingen bij de eenheden die niet binnen de vervangingscyclus konden worden opgevangen. Dit heeft geresulteerd in een onderschrijding van afgerond € 35.000.
- De kosten van consultancy vallen € 2.000 lager uit.

De baten betreffen de doorbelaste kosten van de verwijsindex jeugd.

ICT-informatiemanagement

De lasten voor ICT-informatiemanagement zijn ca. € 139.000 lager.

De kosten voor onderhoud en beheer software zijn als gevolg van indexatie met € 227.000 toegenomen. Echter is er € 20.000 over van het budget informatiebeveiliging. Voor uitgaven van software die nog niet in de begroting zijn meegenomen is een deel van het flexbudget digitalisering beschikbaar. Op dit budget houden we € 18.000 over.

Voor het project Informatie Gedreven Werken is € 298.002 gestort in de reserve nog uit te voeren werkzaamheden. Voor Informatieveiligheid is € 63.000 in de reserve gestort. Deze budgetten zijn in 2022 niet volledig benut (zie ook toelichting bij storting in de reserve). Exclusief de storting in de reserve is er per saldo voordeel van € 103.000.

De baten van € 36.000 betreffen de doorbelaste kosten van laptops en smartphones van locatie-managers Oekraïne. Hier staan ook voor hetzelfde bedrag kosten tegenover.

Tractie

Het saldo van Tractie (voertuigen en materieel) is € 383.000 nadelig. Bij de lasten is er een tekort van ongeveer € 494.000 en bij de baten is er ongeveer € 111.000 meer binnengekomen dan geraamd.

De meerkosten van benzine en dieselolie € 200.000 wordt veroorzaakt door inflatie en hogere brandstofprijzen. Sinds februari 2022 zijn de brandstofprijzen met ca. 40% gestegen. Verder blijkt dat duurzame brandstoffen verhoudingsgewijs duurder zijn dan van de traditionele brandstoffen.

De meerkosten van onderhoud en levering derden (€ 240.000) worden in belangrijke mate veroorzaakt door de opgetreden inflatie. Een andere oorzaak is dat we in 2021 hebben besloten om het verouderde materieel te gaan vervangen en hier budgetruimte voor vrij te maken. In de afgelopen jaar zijn de voorbereidingen getroffen om nieuw materieel in te kopen. De procedures (Europees) vergen een lange doorlooptijd en ook na aanbesteding zijn er langere levertijden, waardoor het verouderde materieel nog in bedrijf moet worden gehouden. In combinatie met de inflatie vragen de noodzakelijke reparaties hogere onderhoudskosten dan het geval zou zijn geweest met nieuw materieel. In het beheerplan Tractie is de toename van de onderhoudskosten gemeld.

De post gladheidsbestrijding laat over het jaar 2022 een incidentele overschrijding zien van € 28.750. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere onderhoudskosten.

Huisvesting

Op het onderdeel huisvesting is een voordeel van € 114.778. Het betreft hier de huur van de gemeentewerf aan de Vos van Steenwijklaan. Het voordeel is ontstaan doordat halverwege het jaar de huisvesting is ingebracht waardoor de helft van de kosten nog betaald is door beide gemeenten en het budget wel volledig is ingebracht. Hierdoor ontstaat een voordeel bij de SWO en een nadeel bij beide gemeenten. Het voordelig saldo op huisvesting vloeit vanuit de SWO terug naar beide gemeenten.

Bestemmingsreserve 'nog uit te voeren werkzaamheden'

Vorig jaar was een reserve gevormd van € 1,8 miljoen. Door strak te sturen zijn deze werkzaamheden uitgevoerd.

In bovenstaande cijfers is rekening gehouden met een storting in de reserve van € 965.805. Het betreft hier een nieuwe storting in de reserve als gevolg van nieuwe oorzaken (Oekraïne en arbeidsmarkt). Door het instellen van een reserve blijven de middelen bestaan om alsnog de afgesproken taken uit te voeren.

Bij de opstelling van de gemeentelijke begrotingen en de GemRap/Berap hebben beide gemeenten geld ingebracht in de SWO voor specifieke uit te voeren taken. Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn extra werkzaamheden uitgevoerd, zoals voor huisvesting. Ook het verstrekken van de energietoeslag kostte extra. Door de overspannen arbeidsmarkt of vertraagde besluitvorming door het Rijk zijn taken niet (volledig) uitgevoerd in 2022.

In de BBV staat opgenomen dat het bestuur in het betreffende boekjaar het besluit tot het instellen van een reserve moet nemen. Dit is gebeurd op 13 december 2022 in het bestuur van de SWO. Op dat moment waren de exacte restbudgetten nog niet definitief en qua omvang onbekend. Op dit moment zijn de restbudgetten wel bekend en kunnen we de toevoeging aan de reserve in de financiële administratie verwerken. De toevoeging betreft onderstaande werkzaamheden:

Nationaal onderwijsprogramma € 35.000

Gemeenten hebben van het Rijk middelen ontvangen om onderwijsachterstanden weg te werken die opgelopen zijn tijdens corona. Gemeenten zijn verplicht om hiervoor een bestedingsplan op te stellen. Dit plan is in 2022 voor De Wolden nog niet gerealiseerd en schuift door naar 2023. De reden dat dit nog niet is gerealiseerd komt door het vertrek van de beleidsadviseur onderwijs voor De Wolden. Er is een nieuwe beleidsadviseur voor De Wolden aangesteld. Echter, in 2022 is er prioriteit gesteld bij het op orde brengen van alle reguliere werkzaamheden voor onderwijs in De Wolden. In 2023 wordt het bestedingsplan NOP voor De Wolden opgesteld in overleg met de onderwijspartners. Om dit te realiseren is er nog € 35.000 benodigd voor externe ondersteuning.

Versnellen woningbouw De Wolden € 60.000

In de bestuursrapportage van gemeente De Wolden is het besluit genomen voor het vormen van een apart team Woningbouw met als doel een versnelling te realiseren van woningbouwplannen. De raad van gemeente De Wolden, heeft in de raad van september 2022 € 60.000 beschikbaar gesteld voor versnelling van woningbouwplannen.

Doorontwikkeling duurzaamheid DWD € 30.000

In het College Uitvoeringsprogramma (CUP) is € 30.000 beschikbaar gesteld voor het maken van een plan voor de doorontwikkeling van het duurzaamheidsbeleid. Deze middelen zijn laat in het jaar beschikbaar gesteld en nog niet tot uitvoering gekomen en lopen ook in 2023 door.

WMO-processen en systemen € 86.284

Vanuit de afdeling Zorg (WMO) is veel inzet gepleegd op de werkzaamheden voor Oekraïne. Hierdoor zijn achterstanden ontstaan voor verdere digitalisering van de dienstverlening, maar ook voorbereidend op het invoeren van herstelgerichte hulp en het nieuwe normenkader WMO-begeleiding. Het betreft het nader inrichten van de WMO-app en het inzetten van het Klant Contact Centrum (KCC) als voorportaal richting de inwoners.

Basis op orde op het gebied van maatschappelijk vastgoed € 48.000

Voor "de basis op orde" is in 2021 een bestuursopdracht gekomen, waar begin 2022 een start mee is gemaakt. Door de Oekraïne-crisis zijn tijdelijk de medewerkers die de "basis op orde" zouden brengen op Oekraïne werkzaamheden ingezet. Het project is weer opgestart zomer 2022 en loopt door tot eind 2023. Hiervoor is een budget voor 2023 nodig van € 48.000 dat gedekt wordt uit de ontvangen "Oekraïne"-vergoeding vanuit het Rijk.

Projectleider capaciteit € 126.000

In het kader van de crisis Oekraïne heeft het team Projecten van SBC een bijdrage geleverd in de huisvesting van de Oekraïners voor de gemeenten Hoogeveen en De Wolden. Zo zijn binnen de crisisorganisatie in relatief korte tijd woonlocaties gezocht, huurcontracten afgesloten en locaties ingericht voor in totaal ca. 600 Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast heeft het team Projecten Onderwijshuisvesting geregeld en samen met de scholen ingericht.

Als gevolg hiervan is er vertraging ontstaan bij de volgende projecten: Stadscentrum (o.a. herontwikkeling Tamboerpassage), Woonvisie HGV en uitbreiding woningbouw dorpen De Wolden. Uitbreiding woonwagendplaatsen, Flexwonen, Graanfabriek en de afronding van het Bentinckspark. Om het verlies aan capaciteit in 2023 goed te maken en de achterstanden in te halen willen we het restant budget van € 126.000 toevoegen aan de reserve.

Gebiedsregisseur € 50.000

In 2022 heeft het Smederijenteam een bijdrage geleverd aan de werkzaamheden als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Dat heeft achterstanden binnen het team opgeleverd, onder andere voor een aantal buurtagenda's, uitgestelde activiteiten in de wijken en het verwateren van de goede contacten en de zichtbaarheid in de wijken. Om deze achterstanden in te lopen is er de eerste helft van 2023 een derde gebiedsregisseur actief. Tegelijkertijd geeft het de gelegenheid om een goede overdracht te realiseren omdat een van de gebiedsregisseurs per augustus 2023 met pensioen gaat. De kosten bedragen € 50.000.

WABO-toezichthouder DWD € 67.000

Gemeente De Wolden heeft voor de begroting 2022 € 75.000 beschikbaar gesteld voor een extra wabo-toezichthouder. Deze was met name bedoeld voor extra inzet op toezicht over meldingen van burenruzies en toezicht op bestemmingsplannen (gebruik en illegale bouw). Echter, in de huidige arbeidsmarkt is geen geschikte tijdelijke kandidaat gevonden. Voor 2023 is een ruimer budget beschikbaar gesteld in de begroting, met het verzoek aan het SWO-bestuur om de niet uitgegeven kosten van € 67.000 als gedeeltelijke dekking op te nemen. Het verschil is te verklaren doordat eind 2022 een medewerker is gestart.

Informatieveilgheid € 62.976

Voor 2022 is eenmalig budget beschikbaar gesteld voor het nemen van diverse maatregelen voor het verhogen en borgen van informatieveiligheid & privacy. Een deel van deze maatregelen moet nog gerealiseerd worden (o.a. monitoring & response, ISMS, structureel bewustwordingsprogramma, wachtwoordkluis).

De voorbereiding voor deze trajecten is in 2022 gestart maar nog niet gerealiseerd. Deze trajecten moeten in 2023 worden afgerond voor het borgen van de informatieveiligheid & privacy.

ICT Informatiemanagement € 298.002

We zijn gestart met de invoering en toepasbaarheid van Informatie gedreven werken (IGW) en om IGW beter in lijn te brengen met de opgaven voor de SWO. Gegeven de volwassenheidsgraad van organisatie, processen en technologie welke getoetst is, is gekozen om eerst een aantal proof of concepts/pilots te doen in plaatst van meteen grote omvangrijke projecten uit te voeren.

Voorbeelden van de pilots zijn:

- Datawarehouse voor het sociaal domein.
- Armoedemonitor.
- Nulmeting om de volwassenheidsgraad van de organisatie op het gebied van informatie gedreven werken vast te stellen.
- Governance van taken en rollen op het gebied van informatie gedreven werken.

Dit heeft gemaakt dat aan aantal projecten op het gebied van onder andere dataplatform zijn doorgeschoven naar 2023. Hierdoor is een veel kleiner budget gebruikt. De pilots en proof of concepts worden opgeschaald naar projecten in 2023, waarvoor het restant budget nodig is.

Omgevingswet € 112.543

In 2022 is gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet. Toch zijn niet alle geplande werkzaamheden uitgevoerd. Recent is bekend geworden dat de datum van inwerkingtreding uitgesteld is tot 1 januari 2024. Een aanzienlijk deel van de werkzaamheden is daarom doorgeschoven naar 2023. Verder is het noodzakelijk om bepaalde uitgaven, zoals trainingen van medewerkers, te doen vlak voor de datum van inwerkingtreding. Hiervoor worden de van 2022 niet uitgegeven middelen van € 112.543 ingezet voor 2023.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2021	Primitieve begroting 2022	Wijziging 2022	Begroting 2022 - na wijziging	Realisatie 2022	Vershil
Lasten	0	0	0	0	0	0
TOTAAL LASTEN	0	0	0	0	0	0
Bijdrage gemeente De Wolden	-17.151	-17.368	-944	-18.312	-18.726	-414
Bijdrage gemeente Hoogeveen	-41.405	-42.929	-1.398	-44.327	-45.329	-1.002
TOTAAL BATEN	-58.556	-60.297	-2.342	-62.640	-64.056	-1.416
Totaal	-58.556	-60.297	-2.342	-62.640	-64.056	-1.416

Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen

Per saldo sluit de jaarrekening met een nadelig resultaat van € 1.416.346. Het nadelige saldo is verrekend met de beide gemeenten volgens het afgesproken verdeelpercentage. De verdeling is 70,77% voor Hoogeveen en 29,23% voor gemeente de Wolden. Het begrote bedrag van onvoorzien bedraagt € 1,00. Aanwending van de post onvoorzien is daarom niet van toepassing.

Investerings

Omschrijving <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot voor wijziging	Begroot na wijziging	Werkelijk	Overschot (+) /Tekort (-)	Restant naar 2023
Digitalisering Dienstverlening	460	592	513	79	79
Bedrijfsmiddelen automatisering	680	1.268	578	690	690
Bedrijfsmiddelen tractie	344	1.277	763	514	514
Bedrijfsmiddelen facilitair	300	692	104	588	588
Totaal	1.784	3.829	1.958	1.871	1.871

Toelichting op de investeringen

Digitalisering Dienstverlening

In verband met de krapte in de arbeidsmarkt is gebleken dat door een tekort aan personeel niet alle projecten die op de portfolio lijst stonden, uitgevoerd konden worden. Eind 2022 en begin 2023 zal weer een selectieronde (nieuwe stijl) opgestart worden om personeel te werven. Ook de kosten verschuiven daardoor en is het budget komend jaar nodig om een inhaalslag te kunnen doen.

Bedrijfsmiddelen automatisering

Per saldo is er een overschot van € 690.000 op de bedrijfsmiddelen automatisering.

Audiovisuele Apparatuur (presentatiemiddelen en hybride vergaderen)

In 2022 zijn de vergaderruimten voorzien van vergadersystemen om hybride vergaderen mogelijk te maken. Ook is vanuit deze investering de aanschaf van zogeheten Teams Rooms om van de beide raadzaalen hybride vergaderruimtes te maken. Het restant investeringsbedrag schuift voor verdere inrichting door naar 2023.

Smartphones en laptops

De uitgaven voor smartphones zijn nagenoeg conform budget. Om de toegenomen investeringen op te vangen is het budget van de eenheden gebruikt om de kosten op te vangen. Voor smartphones en laptops zien we de volgende ontwikkelingen:

- De prijzen voor smartphones zijn de afgelopen periode fors gestegen.
- Het aantal smartphones is uitgebreid. Het invoeren van plaats- en tijds onafhankelijk vereist dat er meer laptops en smartphones op voorraad zijn om tijdelijke inhuur ter vervanging van zieke medewerkers op te vangen. Daarnaast is bij in- en uitdienst vaak sprake van een overlappende periode. In die periode is voor beide medewerkers apparatuur nodig.

- Een andere oorzaak is dat vanuit informatieveiligheid Two Factor Authenticatie wordt vereist. Hiervoor wordt het gebruik van een smartphone noodzakelijk om in te kunnen loggen op het netwerk.
- Als laatste speelt de onzekerheid over levertijden. Afgelopen jaar is gebleken dat de levertijden voor laptops langer was dan gewenst. Hierdoor ontstond de situatie dat nieuwe medewerkers niet voorzien konden worden van een smartphone en/of laptop. Om dit in de toekomst te voorkomen is een hogere voorraad aangelegd. Zodra de levertijden weer stabiliseren kan de voorraad daarop weer worden aangepast.

Netwerkcomponenten

De vervanging van de netwerkcomponenten is in hoge mate afhankelijk van zowel de outsourcing van de serverruimte als de moderne werkomgeving. Beide projecten beïnvloeden namelijk de behoefte aan netwerkcomponenten. Om die reden is daarom alleen het Wifi-netwerk in de kantoorgebouwen en buitendienst uitgebreid en waar nodig vernieuwd, maar de centrale componenten nog niet. Zodra helder is hoe de moderne werkomgeving er precies uitziet en wat de gevolgen zijn van de outsourcing wordt opnieuw bepaald welke netwerkcomponenten nog nodig zijn. Het restant van het investeringskrediet van ruim € 300.000 schuift daarom door naar 2023.

Werkplek apparatuur

Het overgrote deel van de werkplekken is voorzien van nieuwe werkplekapparatuur. Het restant vraagt extra aandacht omdat dit bijzondere werkplekken betreft. Deze volgen in 2023. Het (restant)investeringsbedrag van € 85.000 schuift door naar 2023.

Telefonie

De gezamenlijke, door VNG uitgevoerde landelijke aanbesteding voor telefonie (GT Connect) is in een eerder stadium gestopt. Inmiddels is bekend dat VNG een nieuwe gezamenlijke aanbesteding uitvoert in de vorm GT Connect 2. Deelname hieraan is in voorbereiding, maar de realisatie vindt pas in 2023 plaats. Het investeringsbedrag van € 80.000 in 2022 schuift door naar 2023.

Bedrijfsmiddelen tractie

Begin 2022 zijn de vervangingen in een uitvoeringsplan (investeringsplan en aanbestedingswijze) beschreven. Het plan is april 2022 aan het CMT voorgelegd. Na goedkeuring zijn de inkoopprocedures opgestart. Inmiddels zijn ca. 10 tractiemiddelen aanbesteed en het merendeel is inmiddels uitgeleverd (€ 763.000). Na het uitwerken van het technische bestek is de Europese Aanbesteding in december 2022 gepubliceerd. Het resterende budget van € 514.000 moet beschikbaar blijven in 2023. Verwacht wordt dat in het 1^e kwartaal van 2023 de levering kan worden gegund en het materieel wordt uitgeleverd. Tot dit moment passen de uitgaven nog binnen de ramingen, door prijsstijgingen t.g.v. inflatie kan de uitkomst van de Europese aanbesteding een ander beeld geven.

Bedrijfsmiddelen facilitair

Meubilair 2022

De moderne werkomgeving bepaalt in hoge mate welk meubilair en inrichting nodig is voor de toekomst. Door Covid-19 loopt dit veel vertraging op. Het voorlopig ontwerp Moderne Werkomgeving is nu gereed en wij verwachten het definitief ontwerp in april '23 wordt opgeleverd. De inrichting van de pilot zal in 2023 starten en zal input geven voor de definitieve inrichting van het Raadhuis. In afwachting van de pilot zijn alleen de noodzakelijk investeringen gedaan. Het restantkrediet van € 588.000 wordt in 2023 hiervoor ingezet.

Overhead

Toelichting op de overhead

Onderdeel van het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is dat we als gemeenschappelijke regeling sinds de jaarrekening 2018 onderscheid moeten maken in de kosten die we maken bij de uitvoering van ons primaire proces en de kosten die we maken voor de ondersteuning van dit proces. De kosten van het primaire proces worden toegerekend aan de taakvelden binnen de verschillende programma's van beide gemeenten. Alle kosten voor de ondersteuning van dit proces zijn opgenomen in het overzicht overhead.

Onder overhead verstaan we de kosten die gericht zijn op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij moet gedacht worden aan (loon)kosten van bijvoorbeeld de directie en de eigen (staf)afdelingen. Verder vallen de kosten voor de administratie, automatisering en huisvesting onder de overhead.

De verdeling van de personeelskosten is per medewerker door de teamleiders beoordeeld op welke taakvelden de betreffende medewerkers werkzaamheden verrichten. Dit is de basis voor de verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden.

Onderdeel van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de personeelskosten, ICT, huisvesting, tractie en facilitaire kosten aan de overhead is dezelfde systematiek gevolgd.

Het door gemeenten centraal verantwoord worden van lasten en baten vóór overhead, heeft als doel het creëren van meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. Dit moet bijdragen aan de versterking van de democratische rollen van de raad en het vergroten van de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten.

De totale overheadkosten in de jaarrekening bedragen € 25,357 miljoen. De totale begrote exploitatie voor beide gemeenten bedraagt gezamenlijk ongeveer € 245,1 miljoen. De overhead bedraagt daarom 10,3% van de totale exploitatiekosten van beide gemeenten.

Oekraïne-crisis

Financiële consequenties voor de SWO niet substantieel

De Oekraïne-crisis heeft geen substantiële nadelige financiële gevolgen voor de jaarrekening 2022. Dit komt doordat door de SWO gemaakte kosten in rekening gebracht worden bij beide gemeenten. De gemeenten worden op hun beurt gecompenseerd vanuit het Rijk. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een aantal verplichte paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Voor de SWO zijn alleen de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering en de Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid van toepassing. Voor de paragraaf Bedrijfsvoering verwijzen we naar het programma Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten we in deze paragraaf melding maken van het beleid van de onze gemeente over de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin we in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat we beleid moeten veranderen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit die middelen en mogelijkheden die we hebben als dekking voor niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn.

Voor de beoordeling van de vraag of er sprake is van een adequaat weerstandsvermogen zouden we een relatie moeten leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee af te dekken risico's. Het gaat dan vooral om de grotere risico's waarvoor niet op een andere wijze al een voorziening is.

Bij de oprichting van de SWO is besloten dat binnen de SWO geen weerstandsvermogen wordt gevormd. Dit is ook zo afgestemd met de toezichthouder, provincie Drenthe. De SWO doet in voorkomende gevallen een beroep op de beide gemeenten. Zij houden in de inventarisatie van de weerstandscapaciteit en de aanwezige risico's rekening met het risico van de deelname aan de SWO. Dit houdt in dat eventuele exploitatieoverschotten of -tekorten van de SWO via de jaarlijkse bijdragen rechtstreeks met de deelnemende gemeenten verrekend worden.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de gemeente De Wolden en Hoogeveen zetten we de beschikbare weerstandscapaciteit af tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Met andere woorden: wat is de capaciteit van de gemeente om aanwezige risico's te dekken zonder dat de beoogde doelstellingen gevaar lopen?

Kengetallen financiële positie

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen vindt ook een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie plaats. De kengetallen en de beoordeling geven inzicht in de financiële positie van de SWO. Daarnaast is het ook relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de kengetallen over de jaren heen.

Voor de SWO zijn de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte relevant. Het kengetal grondexploitatie en de belastingcapaciteit (woonlasten meerpersoonshuishouden) zijn niet van toepassing.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de SWO ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de SWO in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte bepalen we door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

	Begroting 2021	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto schuldquote	10%	6%	7%	6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	10%	6%	7%	6%
Solvabiliteit	3%	12%	7%	7%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%

Ter bekostiging van de overdracht van de materiële vaste activa hebben beide gemeenten een lening verstrekt. Uit de netto schuldquote blijkt dat de schuldenlast voor de SWO gering is.

Bij de oprichting van de SWO is besloten dat we geen weerstandsvermogen vormen. Dit wordt zichtbaar in de extreem lage solvabiliteitsratio. Eventuele exploitatie-overschotten of -tekorten verrekenen we via de jaarlijkse bijdragen rechtstreeks met de deelnemende gemeenten. De structurele exploitatieruimte is daarom jaarlijks (nagenoeg) nihil.

Financiering

We moeten de uitvoering van onze financieringsfunctie doen binnen de wettelijke kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). In de wet staan transparantie en risico-beheersing centraal. De transparantie komt tot uitdrukking in een verplicht treasurystatuut en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

Een ander belangrijk uitgangspunt van de Wet FIDO is dat deze wet aan de lagere overheid de verplichting oplegt financiële risico's op treasurygebied te beheersen. Daarnaast regelt de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) de vereisten ten aanzien van de kredietwaardigheid van financiële instellingen.

In de paragraaf Financiering geven we de ontwikkelingen aan met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury. De randvoorwaarden waarbinnen treasury zich kan en mag bewegen, formuleren we in het treasurystatuut.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de inflatierisico's, renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Renterisico

Hieronder valt het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger, dan wel dat de renteopbrengsten van activa lager zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau, dan wel het in de meerjarenraming en de begroting geraamde niveau.

De Wet FIDO hanteert voor de beheersing van het renterisico de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De wet normeert via percentages het maximale risico dat een gemeenschappelijke regeling mag lopen op de vaste (de renterisiconorm) en de vlottende schuld (de kasgeldlimiet).

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)

De kasgeldlimiet heeft tot doel de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks geeft het ministerie aan welk bedrag de lagere overheid mag financieren met kortlopende geldleningen. De kasgeldlimiet betreft een percentage (8,2%) van het begrotingstotaal. Voor 2022 is het (primaire) begrotingstotaal € 63.008.939, zodat de toegestane kasgeldlimiet € 5.166.733 is.

Berekening kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Begrotingstotaal	63.008.939	63.008.939	63.008.939	63.008.939
In bedrag	5.167.000	5.167.000	5.167.000	5.167.000
Vlottende schuld (2)	930.000	950.000	439.000	0
Vlottende middelen (3)	4.202.000	4.574.000	4.669.000	4.760.000
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-3.272.000	-3.624.000	-4.230.000	-4.760.000
Toegestane kasgeldlimiet (1)	5.167.000	5.167.000	5.167.000	5.167.000
Ruimte	8.439.000	8.791.000	9.397.000	9.927.000

Deze limiet mogen we gedurende het jaar in principe niet overschrijden. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, moeten we binnen drie kwartalen maatregelen treffen om dat teniet te doen. Dat kan door consolidatie (= het omzetten van kortlopende schuld in een langlopende schuld).

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel we maximaal mogen lenen voor een periode langer dan één jaar.

Deze norm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de kortlopende schuld te beperken. De renterisico's berekenen we als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande langlopende schuld. Er geldt een wettelijke norm.

Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen.

In onderstaande tabel zetten we de norm af tegen de feitelijke situatie.
Conclusie: de SWO voldoet ruimschoots aan de risiconorm.

	Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
1	Renteherzieningen	0	0	0
2	Betaalde aflossing	1.359	1.369	1.501
3	Renterisico (1+2)	1.359	1.369	1.501
4a	Begrotingstotaal	61.409	63.009	63.009
4b	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm	12.282	12.602	12.602
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	10.923	11.233	11.101
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)			

Kredietrisico

Het kredietrisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen. De SWO heeft geen geldleningen verstrekt aan derden, waardoor er geen sprake is van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de organisatie over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen. Dit risico is ondervangen doordat de beide gemeenten gedurende het jaar voorschotten betalen aan de SWO.

Koers- en valutarisico

Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

Op dit moment bezit de Samenwerkingsorganisatie geen financiële activa en is er dus geen sprake van koersrisico.

Valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van wat verwacht werd op het beslissingsmoment. Op dit moment bezit de SWO geen vreemde valuta en kent geen leveranciers en afnemers van buiten de eurolanden, dus is er geen sprake van een valutarisico.

Schema rentetoerekening 2022		
a.	De externe rentelasten over de kort en lange financiering	111.840
b.	De externe rekenbaten	15.759
	Saldo rentelasten en rentebaten	96.081
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld riolering)	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	96.081
d1.	Rente over eigen vermogen	0
d2.	Rente over voorzieningen	0
	Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	96.081
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-111.988
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-15.906

We hebben een positief resultaat van € 15.906 op het taakveld Treasury.

Financieringsarrangement

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is een financieringsovereenkomst aangegaan, die per 1 januari 2019 is gewijzigd. De BNG moet voor de kredietlimieten aan decentrale overheden liquiditeiten aanhouden. Daarom wordt sinds 1 januari 2019 over het ongebruikte deel van de kredietlimiet een bereidstellingsprovisie in rekening gebracht. Om de bereidstellingsprovisie te beperken, hebben we met BNG-overleg gehad om de overeenkomst financiële dienstverlening te wijzigen. Het totale kredietarrangement is € 5 miljoen, hiervan is € 1 miljoen voor de kredietlimiet en € 4 miljoen voor intradaglimiet. De intradaglimiet is het bedrag op de bankrekening dat gedurende de dag rood mag staan. Indien nodig of als de inzichten en of rentepercentages wijzigen, dan kunnen we de bedragen binnen het kredietarrangement aanpassen. Op deze wijze kan de samenwerkingsorganisatie tijdig aan haar verplichtingen voldoen. Met het vaststellen van deze gewijzigde financieringsovereenkomst is ook de benodigde technische infrastructuur (bevoegdheden etc.) bepaald.

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. We mogen de gelden niet buiten de schatkist wegzetten.

Wel mogen decentrale overheden overtollige middelen aan elkaar uitlenen, zolang er geen sprake is van een toezichtrelatie, om zodoende een beter rendement te halen dan bij de schatkist.

De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteiten aan.

Deelname per 1 januari 2014 van decentrale overheden aan het schatkistbankieren, draagt bij aan een lagere EMU-saldo van de collectieve sector, waardoor de externe financieringsbehoefte van het Rijk minder wordt, waardoor er een lagere staatschuld ontstaat.

Voor de decentrale overheid geldt met ingang van 1 juli 2021 een doelmatigheidsdrempel van 2,00% van het begrotingstotaal. Over het dagelijkse saldo wordt door het agentschap de dag-geldrente (Eonia) vergoed. Eonia is de afkorting van Euro OverNight Index Average. Eonia is het eendaags interbancaire rentetarief voor het eurogebied. Eonia wordt berekend aan de hand van de tarieven waartegen een groot aantal Europese banken elkaar ongedekte leningen verstrekken met de looptijd van slechts 1 dag.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2022					
(1)	Drempelbedrag	1.260			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	0	0	0	93
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.260	1.260	1.260	1.167
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	63.009			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	63.009			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1.260			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	0	0	0	8.538
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	0	0	0	93

Berekening EMU-saldo

In het BBV (artikel 3 en 4) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in de jaarrekening ook het EMU-saldo moeten verstrekken. Deze jaarrekening is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Vragenlijst Berekening EMU-saldo Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsorganisatie (0832)

Omschrijving	2021	2022	2022	2023
	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2021	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2022	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2022	x € 1000,- Volgens primaire begroting 2023
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)				
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	278	52	444	1.458
3. Mutatie voorzieningen				
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)				
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo	-278	-52	-444	-1.458

Bekostiging exploitatie en investeringen

De taken binnen de gemeenschappelijke regeling (exploitatie) bekostigen we met financiële bijdragen van de beide deelnemende gemeenten. Gedurende het jaar zijn voorschotten in rekening gebracht bij de beide gemeenten. Eventuele overschotten en tekorten aan het einde van het jaar verrekenen we op basis van de procentuele verhouding, zoals vastgelegd in het kostenverrekenmodel.

Op 1 januari 2022 hadden beide gemeente ruim € 5,5 miljoen aan leningen verstrekt aan de SWO, gelijk aan de overgenomen boekwaarden van de bestaande investeringen inclusief de investeringen vanaf 2015.

Over het jaar 2022 zijn de investeringen ruim € 1 miljoen. Daartegenover staan de afschrijvingen van ruim € 1,5 miljoen. De boekwaarde van de investeringen komt per 31 december 2022 uit op € 6,0 miljoen, in dit bedrag zijn ook de investeringen ten behoeve van de Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven van € 8.000 opgenomen.

Daarnaast hebben de beide gemeenten ruim € 6,0 miljoen aan leningen verstrekt aan de SWO.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Met deze paragraaf geven we in onze begroting en verantwoording invulling aan de bepalingen uit de Wet open overheid. Want de gemeente Hoogeveen hecht veel waarde aan een integere en open bestuurswijze. Deze wet is op 1 mei 2022 ingetreden en streeft transparantie na van het handelen van de overheid.

Gerealiseerd beleid:

Voor de implementatie van de wet zijn de volgende activiteiten verricht:

- Inhuur projectmanagement voor het project implementatie van de Woo.
- Wijzigingen ten aanzien van passieve openbaarmakingen zijn aangebracht.
- Aanwijzing van een Woo-contactpersoon en Woo-coördinatoren.
- Aanpassing van werkwijzen en standaarden van de gemeente.
- Basisafspraken over de informatievoorziening op de website.
- Start van inventarisatiefase voor de actieve openbaarmaking van categorieën documenten.
- Start optimalisering van de procesgang waarbij lijn en het project implementatie van de Woo samenwerken.

Voor de uitvoering van de verzoeken in het kader van de Woo:

Voor de gemeente De Wolden zijn er in 2022 25 verzoeken geweest. Dit zijn er minder dan vorig jaar (34). In 2022 hebben we de 25 verzoeken afgehandeld. Voor de gemeente De Wolden zijn in 2022 21 verzoeken geweest. Dit zijn er minder dan in het voorgaande jaar (41). In 2022 hebben we 20 verzoeken afgehandeld en loopt er nog 1. Daarbij zeggen aantallen verzoeken niets over de omvang van een verzoek en dus de impact ervan op de ambtelijke organisatie. Sommige verzoeken kunnen we binnen een week afhandelen, terwijl andere verzoeken maanden werktijd kunnen vergen.

JAAARREKENING

Balans per 31 december 2022

ACTIVA	31-12-2022		31-12-2021	
(bedragen x € 1.000)				
Vaste activa				
<u>Materiële vaste activa</u>				
Investeringen met een economisch nut	6.043		5.599	
		6.043		5.599
Totaal vaste activa		6.043		5.599
Vlottende activa				
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>				
Vorderingen op openbare lichamen	2.732		3.031	
Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.016		8.371	
Overige vorderingen	219		190	
		6.967		11.592
<u>Liquide middelen</u>				
Kassaldi	0		0	
Banksaldi	0		0	
		0		0
<u>Overlopende activa</u>				
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen				
- het Rijk				
- overige Nederlandse overheidslichamen	4.560		0	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	766		632	
		5.326		632
Totaal vlottende activa		12.293		12.224
Totaal activa		18.336		17.823

PASSIVA	31-12-2022		31-12-2021	
(bedragen x € 1.000)				
Vaste passiva				
<u>Eigen vermogen</u>				
Bestemmingsreserves	1.177		2.073	
Gerealiseerde resultaat	0		0	
		1.177		2.073
<u>Voorzieningen</u>				
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.489		27	
		1.489		27
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</u>				
Onderhandse leningen van:				
1. openbare lichamen	5.971		5.523	
		5.971		5.523
Totaal vaste passiva		8.637		7.623
Vlottende passiva				
<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>				
Overige schulden	9.325		9.831	
		9.325		9.831
<u>Overlopende passiva</u>				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. uitgesplitst naar de bedragen die zijn ontvangen van:				
- Europese overheidslichamen	374		369	
- het Rijk				
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0			
		374		369
Totaal vlottende passiva		9.699		10.200
Totaal Passiva		18.336		17.823

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur van Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen op d.d. 27 februari 2020, met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2018, de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie, zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.g. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verlichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar.

Balans

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegeerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Materiële activa kleiner dan € 50.000, uitgezonderd gronden en terreinen zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Het startmoment van de afschrijvingen is vastgelegd in de door het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen vastgestelde verordening dd. 27 februari 2020. Op materiële activa wordt, tenzij het bestuur beslist hiervan af te wijken, lineair afgeschreven, in maximaal de onderstaande afschrijvingstermijnen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingen starten op de eerste dag van het jaar volgend op het moment waarop het actief bedrijfsvaardig is opgeleverd of het (deel)project gereed is. Een actief wordt in ieder geval als gereed beschouwd als meer dan 90% van de uitgaven zijn gedaan.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- Gronden en terreinen	niet
- Woonruimten	40 jaar
- Bedrijfsgebouwen	10 - 40 jaar
- Grond-, weg, en waterbouwkundige werken	15 - 65 jaar

- Vervoersmiddelen	7 - 10 jaar
- Machines, apparaten en installaties	2 - 15 jaar
- Overig	5 - 10 jaar

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Vlottende activa*Vooruitbetaling*

Vooruitbetaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.*Vorderingen*

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid zal een voorziening in mindering worden gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van geschatte inningskansen

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste Passiva**Reserves**

Reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening verlofsparen

In 2022 is cao-gemeenten 2021-2022 vastgesteld. Medewerkers kunnen op basis van deze cao onder andere vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren zijn gespaard onder het verlofsparen verjaren niet conform de door de Commissie BBV gepubliceerde "vraag & antwoord moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.3 lid 3 van de cao-gemeenten zijn benoemd.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Uniforme taakvelden

De Gemeenschappelijke Regelingen moeten met ingang van de jaarrekening 2018 ook voldoen aan de aangepaste informatievoorschriften van het BBV. Dit betekent dat de realisatie van baten en lasten verantwoord moeten worden op de taakvelden. De uniforme taakvelden zijn in de plaats gekomen van de functies. Het doel van deze wijziging is het verbeteren van de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Toerekening naar taakvelden (overhead)

Om meer inzicht te geven over de totale overheadkosten is met ingang van 2018 voorgeschreven dat in de jaarrekening een apart overzicht moet worden opgenomen van de overheadkosten. Hierbij zijn de overheadkosten in het BBV gedefinieerd als alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's worden dan de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Voor de verdeling van de personeelskosten is voor alle medewerkers beoordeeld op welke taakvelden de betreffende medewerkers werkzaamheden verrichten. Dit is de basis voor een evenredige verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden. Een van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de overige kosten zoals ICT, facilitair en tractie is dezelfde systematiek gevolgd.

Incidentele baten en lasten

Op grond van de BBV-voorschriften wordt in de jaarrekening een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Hierbij worden per programma de belangrijkste posten afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten worden als een totaalbedrag opgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk 'Incidentele baten en lasten'.

Toelichting op de balansposten

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa (investerings met een economisch nut)

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2022
Bedrijfsgebouwen	133	0	0	4	0	0	129
Vervoermiddelen	2.209	624	0	350	0	0	2.483
Machines, apparaten en installaties	2.719	1.229	0	1.091	0	0	2.857
Overige materiële vaste activa	538	104	0	68	0	0	574
Totaal	5.599	1.957	0	1.513	0	0	6.043

De gemeenten De Wolden en Hoogeveen hebben bij de oprichting van de SWO een gedeelte van hun materiële vaste activa overgedragen aan de SWO. Dit betreft vooral tractie en automatisering. Dit is ook de reden dat de tractie van de Stichting werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden in de SWO is ondergebracht. In 2022 zijn er voor de Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden € 8.133 aan vervoermiddelen aangeschaft. De kapitaallasten, afschrijving € 11.657 en rente € 1.522 in totaal € 13.179 worden jaarlijks verrekend.

N.B. Afwaardering = afwaardering wegens duurzame waardevermindering.

In onderstaand overzicht staan de belangrijkste investeringen vermeld:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Investerings 2022
Bedrijfsmiddelen tractie	763
Bedrijfsmiddelen automatisering	578
Digitalisering dienstverlening	513
Bedrijfsmiddelen facilitair	104

Plottende activa

Uitzettingen rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	31-12-2021
Totaal vorderingen op openbare lichamen	2.732	0	3.031

Van de vordering op openbare lichamen betreft voor ruim € 2.598.000 een vordering op de Gemeenten Hoogeveen en De Wolden.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	31-12-2021
Schatkistbankieren	4.016	0	8.371
Totaal uitzettingen in 's Rijksschatkist rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.016	0	8.371

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	31-12-2021
Te ontvangen Crediteuren	1	0	26
Correctie te betalen Innen	1	0	0
Sportverenigingen	37	0	58
Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden	78	0	37
Vereniging Drentse Gemeenten	52	0	65
Stichting Wolderwijs	22	0	0
TrEf Onderwijs	9	0	0
Van Wijnen Projectontwikkeling Noord BV	8	0	0
Woningstichting Wierden en Borgen	5	0	0
Diverse stichtingen openbaar Primair Onderwijs	5	0	0
Overige vorderingen	1	0	4
Totaal overige vorderingen	219	0	190

Liquide middelen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Kassaldi	0	0
Banksaldi		
Totaal liquide middelen	0	0

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is een financieringsovereenkomst aangegaan, die per 1 januari 2019 is gewijzigd. Met het vaststellen van de financieringsovereenkomst is ook de benodigde technische infrastructuur (bevoegdheden enzovoort) bepaald. Daarnaast is in het financieringsarrangement een kredietlimiet van € 5.000.000 in rekening-courant opgenomen, hiervan is € 1.000.000 voor de kredietlimiet en € 4.000.000 voor intradaglimiet.

Overlopende activa

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	4.560	0
Dit kan als volgt worden gespecificeerd:		
Gemeente De Wolden	883	
Gemeente Hoogeveen	3.643	
St. Werkgelegenheids Initiatieven De Wolden	4	
Arbeidsmarkt Regio	30	
Totaal	4.560	0
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	766	632
Totaal	5.326	632

De salderingsregeling is toegepast. Dit betekent dat de baten en lasten van de beide gemeenten met elkaar worden verrekend en aan één kant van de balans opgenomen worden.

In 2022 ontstaat er door de te vorderen bedragen op beide gemeenten wegens de opvangkosten vluchtelingen uit Oekraïne een batig saldo op beide gemeenten, waardoor verantwoording plaats vindt onder de vlottende activa.

In 2021, was er als gevolg van de verstrekte geldleningen aan de GR De Wolden/Hoogeveen en de definitieve afrekening met beide gemeenten van het voordelig saldo, een nadelig saldo. Verantwoording vond plaats onder de vlottende passiva.

PASSIVA**Vaste passiva****Eigen vermogen****Reserves**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves nog uit te voeren taken	1.862	966	1.862	0	0	966
Bestemmingsreserve kwaliteitsontwikkeling SWO	211	0	0	0	0	211
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0	0	0
Totaal reserves	2.073	966	1.862	0	0	1.177

Bestemmingsreserve nog uit te voeren taken

De SWO heeft met ingang van 2019 een reserve gevormd voor nog uit te voeren taken. Met het bestuursbesluit worden daarmee middelen voor het volgende jaar beschikbaar gesteld om werkzaamheden uit te voeren die nog niet zijn afgerond. In het lopende boekjaar vindt er een toevoeging plaats en in het opvolgende jaar een onttrekking om de activiteiten alsnog uit te kunnen voeren. In 2022 is daarom € 1.862 miljoen aan de reserve onttrokken.

Op 13 december 2022 heeft het bestuur een 'pro-formabesluit' genomen voor het toevoegen van een bedrag ad € 965.850 in bovenvermelde reserve en in 2023 beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De hoogte van de toevoeging wordt bij de jaarafsluiting 2022 van de SWO bepaald en vastgesteld.

Bestemmingsreserve Kwaliteitsontwikkeling SWO

De SWO heeft met ingang van 2016 een reserve gevormd voor kwaliteitsontwikkeling van de organisatie. In de begroting nemen we vooral de reguliere werkzaamheden op. Nieuwe ontwikkelingen zoals activiteiten in het kader van kwaliteitsverbetering kunnen we betalen uit deze reserve, zonder dat dit direct leidt tot een hogere bijdrage van de gemeenten.

De maximale omvang van de reserve kwaliteitsontwikkeling SWO is € 250.000.

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een negatief resultaat van € 1.001.633. Dit is afgerekend met beide gemeenten.

Voorzieningen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening arbeidskosten- gerealiseerde verplichtingen	27	181	0	27	181
Voorziening verlofsparen	0	1.308	0	0	1.308
Totaal Voorzieningen	27	1.489	0	27	1.489

Voorziening arbeidskosten gerealiseerde verplichtingen

Voor toekomstige arbeidskosten gerealiseerde (ww) verplichtingen van voormalig personeel wordt deze voorziening voldoende geacht om de hieruit voortvloeiende uitgaven te dekken.

Voorziening verlofsparen

Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Bij alle uren die conform de cao-gemeenten als bron kunnen dienen voor het verlofsparen is sprake van een niet gelijke omvang van de opbouw en afbouw (dit is feitelijk de omvang van het gespaarde en het bovenwettelijke verlof per balansdatum).

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Gemeente Hoogeveen	4.244	3.929
Gemeente De Wolden	1.727	1.594
Totaal onderhandse leningen van openbare lichamen	5.971	5.523

De gemeenten De Wolden en Hoogeveen hebben aan de SWO een lening verstrekt ter financiering van de (overgedragen) materiële vaste activa. In 2022 is een gedeelte van de lening afgelost en is een aanvullende lening door de beide gemeenten verstrekt. In 2022 is over deze leningen een bedrag van € 110.465 aan rente betaald.

Verloop overzicht Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Naam gemeente	Stand 01-01-2022	Verstrekking lening	Aflossing lening	Correctie VJ	Stand 31-12-2022
Gemeente Hoogeveen	3.929	1.381	1.066	0	4.244
Gemeente De Wolden	1.594	568	435	0	1.727
Totaal	5.523	1.949	1.501	0	5.971

Flottende passiva**Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Bank Nederlandse Gemeenten	0	977
Gemeente Hoogeveen	101	36
Gemeente De Wolden	66	36
Overige crediteuren	2.244	728
Correctie te ontvangen crediteuren	1	26
Te betalen vanuit Innen	1	0
Af te dragen loonheffing	3.238	2.917
Af te dragen ABP	683	674
Overige personeel gerelateerde schulden	18	67
Af te dragen omzetbelasting	2.973	3.459
Diverse Personen cao-verplichtingen	0	911
Totaal overige schulden	9.325	9.831

Kredietfaciliteit A012046.1

De Gemeenschappelijke Regeling Ambtelijke Organisatie De Wolden/Hoogeveen heeft met ingang van 1-1-2019 voor onbepaalde tijd, een kredietfaciliteit bij de BNG, voor het opnemen van geldleningen in rekening-courant tot een maximumbedrag van € 1.000.000 en een Intradaglimiet van € 5.000.000.

Overlopende passiva

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	0	0
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	374	369
Totaal nog te betalen en reeds ontvangen	374	369

WNT-verantwoording 2022

De WNT is van toepassing op Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen. Het voor Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2022.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Gegevens 2022	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
H.B.J. Mulder	Directeur
V.N. Gosselink-van Dijk	Directeur (tot en met 21-04-2022)
R.P. Koning	Directeur (met ingang van 01-05-2022)
K.B. Loohuis	Voorzitter
W.E. ten Kate	Lid (tot en met 24-05-2022)
D.D. Reneman	Lid
J.G. Tabak	Lid (tot en met 16-06-2022)
J. Zwiers	Lid
R. Bisschop	Lid (met ingang van 16-06-2022)
A.M. Tuit	Lid (met ingang van 16-06-2022)
J. Westendorp	Lid (met ingang van 16-06-2022)
I.C.J. Nieuwenhuizen	Lid
G. Hempen-Prent	Lid
H. Mulder	Lid (tot en met 17-05-2022)
E. van Dijk	Lid
A. Haar	Lid (met ingang van 17-05-2022)
M. P. Turksma	Lid (met ingang van 17-05-2022)

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder vermelden we de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan SWO voor toekomstige jaren is verbonden.

Meerjarige inkoopcontracten

Meerjarige contracten			
Omschrijving	Aanvang Contract	Einddatum contract	Totale (verwachte) contract waarde
Payroll dienstverlening	01-09-2021	31-05-2023	€ 342.693
Warme en koude drankenvoorziening	01-10-2017	12-10-2024	€ 936.421
Beheer Microsoft licenties	01-04-2021	31-03-2023	€ 426.684*
Netwerkbeveiliging	20-07-2018	20-07-2024	€ 466.479
Dataopslag	19-06-2018	18-06-2024	€ 500.000
Schoonmaak	01-10-2019	31-09-2023	€ 337.281*
Pet Visuele communicatie	01-06-2021	31-05-2026	€ 84.916*
Pinkroccade Local Government (software civision)	01-01-2015	30-06-2024	€ 1.275.551*
Visma Roxit	24-06-2020	31-12-2023	€ 239.109 *
Decos/Join (zaaksysteem)	01-06-2015	30-06-2024	€ 226.458 *
Vicrea	01-01-2020	31-12-2024	€ 179.685*
Inhuur uitzendkrachten	01-06-2020	31-05-2023	€ 921.139*
Drukkerwerk	01-05-2019	01-05-2023	€ 137.135*
Brandstoffen	01-01-2021	31-12-2023	€ 455.983*
Wagenparkverzekering	01-01-2023	31-12-2023	Contractwaarde fluctueert, afhankelijk van aantal voertuigen.
E-HRM applicatie	01-01-2022	01-01-2026	€ 115.054*
Audiovisuele middelen en narrowcasting	01-01-2022	01-01-2026	€ 242.575*
Kantoorinrichting	01-06-2021	31-05-2026	€ 200.000
Hardware	01-12-2022	30-11-2024	ROK, afhankelijk van afname. In 2022 geen afname
Aansprakelijkheidsverzekering en ongevallenverzekering werknemers	01-01-2023	01-01-2026	Contractwaarde fluctueert, afhankelijk van aantal medewerkers en inwoners.
Schoonmaak buitenlocaties	01-10-2020	31-09-2023	€ 315.036
Accountant	01-08-2020	31-07-2023	€ 202.000*

*Contractwaarde afhankelijk van afname

Overige meerjarige financiële rechten en verplichtingen

Jaarlijks worden interne controles uitgevoerd op de financiële rechtmatigheid van inkopen en aanbestedingen.

In 2022 is bij twee inkooptrajecten het totaal van aaneengesloten opdrachten het grensbedrag van Europese aanbestedingen overschreden. Dit heeft in 2022 geleid tot een financiële onrechtmatigheid met een totaal nog restende contractwaarde van € 168.320.

Het betreft hier onderstaande contracten:

Omschrijving	Contractwaarde als onrechtmatig aangemerkt
Inhuur systeembeheerder	€ 92.529
Inhuur senior projectleider	€ 75.791
	€ 168.320

Operational lease

De langdurige verplichtingen uit hoofde van operational lease zijn niet in de balans opgenomen. Het betreft de hieronder vermelde overeenkomsten.

Lease			
Omschrijving	Aanvang contract	Einddatum contract	Totale (verwachte) contract waarde
Afdrukapparatuur (hard- en software)	1-10-2016	1-10-2023	€ 192.360

Huur			
Omschrijving	Aanvang contract	Einddatum contract	Totale (verwachte) contract waarde
Huurovereenkomst Vos van Steenwijklaan	1-4-2022	29-2-2032	€ 760.000
Huisvesting van de dienst openbare ruimte	1-3-2022	29-2-2032	€ 600.000

Arbeid gerelateerde verplichtingen

De verplichting uit hoofde van vakantiedagen is hieronder weergegeven.

Omschrijving	Rekening 2022	Rekening 2021
Verplichtingen vakantiedagen	1.168.828	2.670.785
	1.168.828	2.670.785

Deze verplichtingen zijn niet opgenomen in de meerjarenbegroting. In tegenstelling tot voorgaande jaren is voor het saldo bovenwettelijke verlofuren een voorziening getroffen en staan deze op de balans. Hierdoor zie je een afname in 2022 ten opzichte van 2021.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Programma	Realisatie	Primitieve	Wijziging	Begroting	Realisatie	Vershil
Bedrijfsvoering	2021	begroting	2022	2022 - na	2022	
<i>Bedragen x € 1.000</i>		2022		wijziging		
Lasten						
Bedrijfsvoering	62.210	63.009	4.679	67.688	72.029	-4.341
TOTAAL LASTEN	62.210	63.009	4.679	67.688	72.029	-4.341
Baten						
Bedrijfsvoering	-4.525	-2.712	-475	-3.187	-7.077	3.890
TOTAAL BATEN	-4.525	-2.712	-475	-3.187	-7.077	3.890
Saldo van baten en lasten	57.685	60.297	4.204	64.501	64.951	-451
Algemene dekkingsmiddelen	-58.556	-60.297	-2.342	-62.640	-64.056	1.416
Onvoorzien uitgaven	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-870	0	1.862	1.862	896	966
Toevoeging reserve	1.862	0	0	0	966	966
Onttrekking reserve	-992	0	-1.862	-1.862	-1.862	0
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Bovenstaand overzicht van baten en lasten is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften van de BBV. Het rekeningresultaat van de SWO komt tot uitdrukking bij de afwijking van de "Algemene dekkingsmiddelen" en bedraagt € 1.416.346 nadelig.

Het nadelige saldo is verrekend met de beide gemeenten volgens het afgesproken verdeelpercentage. De verdeling is 70,77% voor Hogeveen en 29,23% voor gemeente De Wolden. Het begrote bedrag van onvoorzien bedraagt € 1,00. Aanwending van de post onvoorzien is derhalve niet van toepassing.

Begrotingsrechtmatigheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de lastenkant.

Begrotingsafwijking (lastenkant)	€ 4.341.036	Conclusie	Conclusie	Motivering van conclusie
		onrechtmatig, maar telt niet mee	Onrechtmatig	
1 Voorziening verlofsparen	€ 1.308.114	X		Onoverkomenlijk, is wel gemeld in bestuursrapportage
2 Eenmalige CAO uitkering december	€ 408.000	X		Pas eind november bekend. Gemeld aan beide colleges.
3 Doorbelaste kosten Oekraïne	€ 2.565.800	X		Staan baten tegenover ihkv rijkssubsidie
4 Indexatie softwarekosten	€ 226.913	x		In de bestuursrapportage gemeld aan het bestuur
	€ 4.508.827			

Van bovenstaande onvoorziene uitgaven is geen begrotingswijziging gemaakt. Wel is het bestuur over het verwachte rekeningresultaat en de afwijkingen geïnformeerd, enerzijds bij de tussenrapportage, anderzijds bij de vaststelling van de conceptjaarstukken.

Ad 1. Als gevolg van de gewijzigde cao-gemeenten voor 2022 is het verplicht om een voorziening te treffen voor 'verlofsparen'. Op 21 december 2022 heeft de commissie BBV een nadere toelichting gegeven over het vraagstuk rondom de te vormen voorziening. In de bestuursrapportage is melding gemaakt van de te vormen voorziening en is aangegeven dat de exacte omvang op dat moment nog niet bekend was. Gezien de recente datum van de nadere toelichting was dit ook niet mogelijk. Conclusie is dat deze afwijking niet meetelt in de onrechtmatigheid.

Ad 2. Eind november 2022 is bekend gemaakt dat, vooruitlopend op de nog vast te stellen nieuwe cao, alle werknemers die op 1 december 2022 in dienst van de gemeente zijn, een eenmalige uitkering krijgen. Werknemers ingedeeld zijn in de loonschalen t/m schaal 8 en schaal A ontvangen bruto € 750. Werknemers ingedeeld vanaf schaal 9 ontvangen een eenmalige uitkering van € 375 bruto. De eenmalige uitkering is berekend naar rato van de omvang van het dienstverband. Gezien de recente datum van de bekendmaking was het niet mogelijk om dit tussentijds aan het bestuur bekend te maken. Wel zijn de beide colleges geïnformeerd. Conclusie is dat deze afwijking niet meetelt in de onrechtmatigheid.

Ad 3. De werkzaamheden die de SWO heeft verricht voor beide gemeenten om de huisvesting van Oekraïners te verzorgen was niet begroot. De beide gemeenten zijn voor de kosten gecompenseerd vanuit het Rijk. Tegenover de gemaakte kosten staan baten vanuit de beide gemeenten. Conclusie is dat deze afwijking niet meetelt in de onrechtmatigheid.

Ad 4. Als gevolg van de inflatie zijn de kosten van software hoger uitgevallen dan begroot. Hiervan is geen begrotingswijziging gemaakt. Wel is het bestuur over het verwachte rekeningresultaat en de afwijkingen geïnformeerd bij de tussenrapportage. Conclusie is dat deze afwijking niet meetelt in de onrechtmatigheid.

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten opgenomen.

Omschrijving	Incidentele baten
Detachering personeel	335.840
Vergoeding Oekraïne werkzaamheden	2.565.800
Onttrekking aan reserve	1.861.818
Vrijval voorziening voormalig personeel	16.049
Schadevergoedingen	40.017
Baten van derden	322.728
Totaal Incidentele baten	5.142.253

Toelichting

De baten ontvangen van personeel dat gedetacheerd is bij derden is niet als structureel aan te merken. Daarnaast is er een bate ontvangen van € 2.565.800 als vergoeding van het Rijk (via de gemeenten) voor de uitvoering van werkzaamheden om vluchtelingen te huisvesten.

In 2021 is een reserve gevormd voor nog uit te voeren werkzaamheden waarvan het budget in 2023 beschikbaar moest blijven. Dit betreft een 'incidentele' onttrekking.

In 2021 is voor twee personen een voorziening getroffen voor voormalig personeel. Beide personen hebben een nieuwe dienstbetrekking gevonden. Het restant van de beschikbare voorziening voor deze twee personen is 'vrijgevallen'.

De baten van derden betreft de vergoeding voor gemaakte kosten voor andere partijen dan de SWO en die vervolgens in rekening zijn gebracht bij de derde partij. Het betreft hier bijvoorbeeld kosten voor Ortho-foto's voor de WOZ en werkzaamheden verricht voor het regionale programma 'Schoolverlaten'.

In onderstaande tabel zijn de incidentele lasten opgenomen.

Omschrijving	Incidentele lasten
Voorziening voormalig personeel	181.026
Oekraïne gerelateerde lasten	2.565.800
Eenmalige december uitkering	407.699
Storting in cao-voorziening	1.305.114
Storting in reserve	965.805
Schadekosten	40.017
Lasten van derden	301.269
Totaal Incidentele lasten	5.766.731

Toelichting

De incidentele lasten betreft de lasten van voormalig personeel voor mogelijke WW-verplichtingen.

Als gevolg van de huisvesting van vluchtelingen zijn er meer kosten gemaakt op het gebied van ingeleend personeel en beveiliging.

Als gevolg van de gewijzigde cao-gemeenten is een voorziening getroffen voor het bovenwettelijk verlof van € 1.305.114. Daarnaast heeft er in december een eenmalige uitkering plaatsgevonden aan het ambtelijk personeel van € 408.000.

De storting in de reserve voor nog niet uitgevoerde taken bedraagt € 965.805 Ook dit wordt als incidenteel aangemerkt. Inhoudelijk is dit toegelicht bij de toelichting op de exploitatie.

De schadekosten en lasten van derden zijn bovenstaand bij de incidentele lasten toegelicht. Hiertegenover stonden ook incidentele baten.

Onvoorziene uitgaven

Er zijn in 2022 geen onvoorziene uitgaven geweest, anders dan al genoemd bij de incidentele lasten.

Bijlage taakvelden SWO De Wolden-Hoogeveen

Taakveld	bedragen x 1.000	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur		743	-743	0
0.10 Mutaties reserves		966	-966	0
0.2 Burgerzaken		2.000	-2.000	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		468	-468	0
0.4 Overhead		25.419	-25.419	0
0.5 Treasury		2.854	-2.854	0
0.61 OZB woningen		332	-332	0
0.62 OZB niet-woningen		224	-224	0
0.63 Parkeerbelasting		7	-7	0
0.64 Belastingen overig		471	-471	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		13	-13	0
1.2 Openbare orde en veiligheid		1.662	-1.662	0
2.1 Verkeer en vervoer		2.600	-2.600	0
2.2 Parkeren		173	-173	0
2.5 Openbaar vervoer		2	-2	0
3.1 Economische ontwikkeling		1.052	-1.052	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		274	-274	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingn		308	-308	0
3.4 Economische promotie		664	-664	0
4.1 Openbaar basisonderwijs		71	-71	0
4.2 Onderwijshuisvesting		382	-382	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		1.438	-1.438	0
5.1 Sportbeleid en activering		844	-844	0
5.2 Sportaccommodaties		2.345	-2.345	0
5.3 Cultuurpresentatie, productie en p		233	-233	0
5.4 Musea		74	-74	0
5.5 Cultureel erfgoed		71	-71	0
5.6 Media		130	-130	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recre		3.702	-3.702	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		1.619	-1.619	0
6.2 Wijkteams		460	-460	0
6.3 Inkomensregelingen		2.817	-2.817	0
6.4 Begeleide participatie		1.370	-1.370	0
6.5 Arbeidsparticipatie		1.553	-1.553	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		1.226	-1.226	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		1.409	-1.409	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		1.850	-1.850	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+		640	-640	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		879	-879	0
7.1 Volksgezondheid		240	-240	0
7.2 Riolering		1.436	-1.436	0
7.3 Afval		845	-845	0
7.4 Milieubeheer		665	-665	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		470	-470	0
8.1 Ruimtelijke ordening		1.829	-1.829	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventer		855	-855	0
8.3 Wonen en bouwen		3.307	-3.307	0
Totalen		72.995	-72.995	0

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Vaststelling

B e s l u i t:

Vaststellen van de jaarrekening 2022 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen.

Aldus vastgesteld in het bestuur op 3 juli 2023.

De voorzitter van het bestuur,

Karel Loohuis